

HATAY

İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMA RAPORU

2018

2018 YILI İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMALARI

**HATAY ÇALIŞMA ve İŞ KURUMU İL MÜDÜRLÜĞÜ
İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMA RAPORU**

YAZAR

Osman ŞENGEL

İş ve Meslek Danışmanı

SUNUŞ

Günümüz dünyasının en önemli problemlerinden biri hiç kuşkusuz yeterince istihdam yaratamama sorunudur. Bu iktisadi sorun aynı zamanda toplumsal ve bireysel problemleri de beraberinde getirmektedir.

Bu nedenle istihdam artırıcı yatırım ve politikalara ağırlık vermek, birçok ülkenin politika belirlerken öncelikli gündemi halini almıştır. Bu açıdan bakıldığında ülkemizde de istihdamın artırılabilmesi için ciddi adımların atıldığı görülmektedir.

İstihdam süreçlerinin genelde daha verimli, yerelde ise daha etkin bir şekilde yürütülebilmesi için işgücü piyasasının talep ve beklentilerinin detaylı bir şekilde incelenmesi zaruri bir durumdur. Bu anlamda genel amaca hizmet etmesi bakımından yerel düzeyde daha sağlıklı veriler oluşturulması ve her bir adımın hassasiyetle atılması gerekmektedir.

İŞKUR, 2007 yılından bu yana piyasanın işgücü talebi doğrultusunda kamu politikalarını belirlemek ve yerel düzeyde uygulanacak istihdam hizmetlerini aktif işgücü ihtiyacına göre planlayabilmek amacıyla işverenlerimizin görüş ve önerilerine başvurmaktadır.

İşverenlerimizin nitelikli işgücü talebine daha hızlı cevap verilmesini temin etmek amacıyla İŞKUR, bünyesindeki mevcut işsizleri uyum programları kapsamında eğitime tabi tutarak nitelikli hale getirmektedir. Böylelikle işsizlerimize mesleki yeterlilik kazandırılmak suretiyle piyasanın nitelikli işgücü talebi karşılanırken bununla birlikte kendilerine alternatif iş imkânları da sunulmaktadır.

İlimiz genelinde halkımıza İŞKUR tarafından sunulan hizmetleri daha verimli hale getirebilmek, yerel düzeyde mesleki eğitim programlarını ihtiyaç doğrultusunda planlayarak zaman, kaynak ve enerji israfını önlemek amacıyla kapsamlı bir “İşgücü Piyasası Talep Araştırması” gerçekleştirilmiştir. İl düzeyinde işgücü arzı ve talep verilerini içeren bu çalışma, yol gösterici bir eylem planı niteliği taşımaktadır.

‘Hatay İşgücü Piyasası Talep Araştırması Analiz Çalışması’ nın ortaya çıkmasında gösterdikleri özenli çalışma nedeniyle Hatay Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü’nde görevli personele, araştırma sürecinde işyeri bilgi formlarını titizlikle yanıtlayan ve ilimiz istihdamına katkı sağlayan tüm işverenlerimiz ile emeği geçen herkese ayrı ayrı teşekkür ediyor, çalışmanın ilimiz ve tüm ilgililer için yararlı olmasını diliyorum.

Rahmi DOĞAN
Hatay Valisi

ÖNSÖZ

Türkiye İş Kurumu (İŞKUR), ulusal istihdam politikasının oluşturulması, istihdamın korunması ve geliştirilmesi ile işsizliğin önlenmesi faaliyetlerinde rol alan işgücü piyasasının en önemli aktörlerinden biridir. Kurumumuz hem aktif hem de pasif istihdam politikaları doğrultusunda işgücü ve işverene yönelik birçok kamusal hizmet sunmaktadır. İşsizlik sigortası işlemlerini yürüten, işgücü piyasası verilerini yerel ve ulusal bazda derleyen, analiz eden, yorumlayan; işgücünün istihdam edilebilirliğini artırmaya yönelik işgücü yetiştirme, mesleki eğitim ve işgücü uyum programları geliştirerek uygulanması konusunda önemli görevler icra eden; üstlendiği yasal, yönetsel ve sosyal sorumluluğun bilinciyle faaliyetlerini özveri ile sürdüren İŞKUR, işgücü piyasası analizleri aracılığıyla birçok işverenle yüz yüze görüşerek işgücü taleplerini derlemektedir. İşgücü piyasası analizlerinin etkin bir şekilde yapılabilmesi sadece İŞKUR için değil sosyal politikayla ilgilenen tüm kişi ve kurumlar için sağlıklı öngörü ve planlama yapılması açısından önemli ve gereklidir.

Bu noktadan hareketle 2 Nisan - 11 Mayıs 2018 tarihleri arasında, Türkiye genelinde Türkiye İş Kurumu (İŞKUR); Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) verileri ile belirlenen 20 ve daha fazla kişi istihdam eden 89 bin 324 işyerinde, kurum personelimiz işveren veya işveren temsilcisi ile yüz yüze görüşme gerçekleştirmeye çalışmıştır. İlimizde bu kapsamda 1.077 işyeri için veri derlenmiştir.

Türkiye geneli ve il düzeyinde çalışan sayısı, açık iş, temininde güçlük çekilen meslekler ile geçmiş ve gelecek dönem istihdam eğilimlerine dair bilgiler derlenmiş, işverenin eleman ihtiyacı anında karşılanmaya çalışılmıştır. Ayrıca işgücü yetiştirme kurslarının da piyasa ihtiyaçları doğrultusunda açılmasının sağlanması için veriler derlenmiştir.

Bu çerçevede, hazırlanan bu Rapor 2018 yılı için hem işgücü arzına ilişkin eğilimler hakkında bazı değerlendirmeleri hem de İşgücü Piyasası ve İstatistik Dairesi Başkanlığımız sorumluluğunda ve Kurum personelimiz vasıtasıyla gerçekleştirilen talep araştırmasının sonuçlarına dair bilgileri kapsamaktadır.

Bu vesileyle İşgücü Piyasası Analizi çalışmasının tüm kullanıcılara faydalı ve hayırlı olmasını diler; bu çalışmanın ortaya çıkmasında zamanını ayırarak bilgi formumuzu dolduran tüm işverenlerimize, emeği geçen Kurum çalışanlarımıza ve sosyal paydaşlarımıza teşekkür ederim.

Ziya YÜKSEL
İl Müdürü

İÇİNDEKİLER

SUNUŞ.....	iii
ÖNSÖZ	iv
TABLolar LİSTESİ	ii
ŞEKİLLER LİSTESİ	iii
YÖNETİCİ ÖZETİ	1
GİRİŞ	3
BİRİNCİ BÖLÜM	4
İŞGÜCÜ PİYASASI ARZ VERİLERİ.....	4
İŞKUR GÖSTERGELERİ	4
Açık İşler	4
İşe Yerleştirmeler.....	5
Kayıtlı İşsiz.....	7
Aktif İşgücü Programları	8
İşsizlik Ödeneği	12
İKİNCİ BÖLÜM.....	14
İŞGÜCÜ PİYASASI TALEP ARAŞTIRMASI SONUÇLARI	14
İŞYERLERİ ve MEVCUT İSTİHDAM	16
İşyeri Verileri.....	16
Mevcut İstihdam.....	28
AÇIK İŞLER.....	31
TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER.....	40
GELECEK DÖNEM İSTİHDAM EĞİLİMLERİ	46
SONUÇ	53

TABLÖLER LİSTESİ

Tablo 1: En Fazla Açık İş Olan Meslekler (2017)	5
Tablo 2: Mesleklere Göre İşe Yerleştirme Sayıları (2017)	6
Tablo 3: Mesleki Eğitim Kursları ve Katılımcı Sayıları (2010-2017).....	9
Tablo 4: Mesleki Eğitim Kurslarının Cinsiyete Göre Meslek Dağılımı	10
Tablo 5: İşbaşı Eğitim Programı ve Katılımcı Sayıları (2010-2017).....	10
Tablo 6: İşbaşı Eğitim Programlarının Cinsiyete Göre Meslek Dağılımı	11
Tablo 7: Girişimcilik Eğitim Programı ve Katılımcı Sayıları (2010-2017)	12
Tablo 8: İşyerlerinin Sektörel Dağılımı.....	16
Tablo 9: Sektörlere Göre İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Oranları	26
Tablo 10: İŞKUR Hizmetlerinden Yararlananların Memnuniyet Durumu	27
Tablo 11: Sektörlere ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayısı	29
Tablo 12: Meslek Grupları ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayıları	30
Tablo 13: En Fazla Çalışanı Olan Meslekler	31
Tablo 14: Sektörlere Göre Açık İş Sayısı, Açık İş Oranı ve Açık İş Olan İşyeri Oranı	32
Tablo 15: Cinsiyete Göre Açık İşlerde Talep Edilen Becerilerin Öncelik Sıralaması.....	36
Tablo 16: Meslek Gruplarına Göre Açık İş Sayısı ve Açık İş Oranı	37
Tablo 17: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerin Aranma Kanalları	38
Tablo 18: Açık İş Olan Mesleklerden İstenen Becerilerde Öncelik Sıralaması.....	39
Tablo 19: Cinsiyet Bazında En Çok Açık İş Olan Meslekler	40
Tablo 20: Sektörlere Göre Temininde Güçlük Çekilen Kişi Sayısı	41
Tablo 21: Mesleklere Göre TGÇM Dağılımı	43
Tablo 22: Mesleklere Göre TGÇM Nedenleri	45
Tablo 23: Çalışan Sayısı, Açık İş ve TGÇM Durumuna Göre En Fazla Talep Edilen Meslekler.....	45
Tablo 24: Sektörlere Göre İşverenlerin İstihdam Beklentileri	47
Tablo 25: Sektörlere Göre Net İstihdam Değişimi	48
Tablo 26: Meslek Gruplarına Göre Net İstihdam Değişimi	49
Tablo 27: En Fazla İstihdam Artışı/Azalışı Beklenen Meslekler	49

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1: Yıllara Göre Açık İş Sayıları (2010-2017)	4
Şekil 2: Yıllara Göre İşe Yerleştirme Sayıları (2010-2017).....	6
Şekil 3: Yıllar İtibariyle Cinsiyete Göre Kayıtlı İşsiz Sayısı	7
Şekil 4: Yıllar İtibariyle İşsizlik Ödeneği Hak Eden Sayısı (2010-2017)	13
Şekil 5: İşyerlerinin Yaşına Göre Dağılımı	17
Şekil 6: Sektörlere Göre Part-time Çalışanı Olan İşyerlerinin Oranı	18
Şekil 7: Kadınların Part-Time Çalışma Durumu	19
Şekil 8: Sektör Bazında İşyerlerinin Vardiyalı Çalışma Yapma Durumu	20
Şekil 9: Kadınların Vardiyalı Çalışma Durumu.....	21
Şekil 10: Sektörlere Göre İşyerlerinin İhracat Yapma Oranı	22
Şekil 11: Ar-Ge Çalışması Yapan İşyeri Durumu.....	23
Şekil 12: Gelecek Bir Yıl İçinde Yatırım Planlayan İşyeri Oranı (%)	24
Şekil 13: Gelecek Bir Yıl İçinde Planlanan Yatırım Oranı (%).....	24
Şekil 14: Sektörlere Göre İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Oranları	25
Şekil 15: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanmama Nedenleri.....	28
Şekil 16: Açık İşlerde Cinsiyet Tercihi.....	33
Şekil 17: Açık İşlerin Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı	34
Şekil 18: Açık İşlerin Cinsiyet ve Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı	34
Şekil 19: Açık İşlerde Engelli Çalıştırmak İstenmesi	35
Şekil 20: Açık İşlerin Arama Kanallarına Göre Dağılımı.....	36
Şekil 21: Temininde Güçlük Çekilen Kişilerin Meslek Gruplarına Göre Dağılımı	42
Şekil 22: TGÇM Nedenlerinin Dağılımı.....	44
Şekil 23: Engelli İstihdamını Arttırmak İçin Önerilerin Dağılımı.....	50
Şekil 24: Genç (15-24 yaş) Personel Seçiminde Aranan Kriterlerin Dağılımı	51
Şekil 25: Personel Seçiminde Kullanılan Değerlendirme Yöntemlerinin Dağılımı	52

YÖNETİCİ ÖZETİ

İşgücü piyasasını analiz etmek için arz ve talep verilerine ihtiyaç duyulmaktadır. İşgücü piyasasının arz tarafına ait veriler TÜİK ve İŞKUR'un idari kayıtları aracılığı ile yayınlanmaktadır. İşgücünün arz boyutunun ele alınmasında bir takım temel işgücü verileri bulunmaktadır. Ekonomik olarak aktif olan nüfusun, çalışabilir yaştaki nüfusa olan oranını ifade eden İşgücüne Katılma Oranı; çalışanların çalışabilir yaştaki nüfusa oranını ifade eden İstihdam Oranı ve toplam işsiz sayısının işgücüne oranını ifade eden İşsizlik Oranı işgücü arzına ilişkin temel eğilimleri barındırmaktadır.

İşgücü piyasasının talep yönüne ilişkin veriler ise işgücü piyasası araştırması kapsamında derlenmektedir. İşgücü piyasasının talep boyutunu analiz etmek gayesiyle hazırlanan bu raporda Hatay İli İşgücü Piyasası Araştırması sonuçlarına göre değerlendirilmiştir. Çalışma kapsamında veri derlenen işyeri sayısı 1.077'dir. Bu işyerleri 20 ve daha fazla çalışanı olan işyerleri olup il genelinde 17 sektörde tam sayım yapılmıştır. Hatay ilinde 20+ istihdamlı işyerleri için toplam çalışan sayısı 53 bin 568 olarak tespit edilmiştir. Cinsiyet bağlamında ele alındığında ise 44 bin 491 çalışan erkeklerden, 9 bin 76 çalışan ise kadınlardan oluşmaktadır. Erkeklerin yüzde 41'i, kadınların ise yüzde 18'i imalat sektöründe istihdam edilmektedir.

Hatay ilinde en fazla çalışanı olan meslek grupları; sanatkârlar ve ilgili işlerde çalışanlar ve tesis ve makine operatörleri ve montajcılardır. Hatay ilinde açık iş oranı yüzde 1,4 olarak tespit edilmiştir. Türkiye genelinde ise açık iş oranı yüzde 2,6 olup, Hatay ili açık iş oranı bakımından 1,2'lik bir farkla Türkiye ortalamasının altındadır. Açık iş oranının en yüksek olduğu sektör ise yüzde 32,3 ile gayrimenkul faaliyetleri sektörüdür. Hatay ilinde açık işlerin meslek gruplarına göre dağılımı incelendiğinde; en fazla açık işin sanatkârlar ve ilgili işlerde çalışanlar meslek grubunda olduğu tespit edilmiş olup bu gruptaki açık iş oranı yüzde 1,8'dir. Hatay ilinde en fazla açık işi olan ilk üç meslek grubu; sanatkârlar ve ilgili işlerde çalışanlar, tesis ve makine operatörleri ve montajcılar ile nitelik gerektirmeyen mesleklerdir.

İl genelindeki açık işlerin yüzde 35,6'sında işverenler herhangi bir eğitim düzeyi talep etmemişlerdir. Hatay ilinde temininde güçlük çekilen meslekler sektörlere göre incelendiğinde en fazla İmalat sektöründe eleman temininde güçlük çekildiği görülmektedir. Hatay ilinde temininde güçlük çekilen mesleklere bakıldığında ilk sırada Tır-Çekici Şoförü mesleğinin yer aldığı görülmektedir. Bu mesleği sırasıyla Satış Danışmanı /Uzmanı ve Pazarlamacı meslekleri takip etmektedir.

Hatay ilinde teminde güçlük çekilme nedenlerine bakıldığında ilk sırada gerekli mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması yer almaktadır. Türkiye genelinde işyerlerinin yüzde 20,4'ü istihdamın artacağı yönünde cevap verirken Hatay ilinde işverenlerin yüzde 26,3'ü istihdamın artacağını öngörmüştür. Başka bir ifadeyle Türkiye genelinde her 10 işyerinden 2'si istihdamın

artacağını öngörürken, Hatay’da bu sayı her 4 işyerinden 1’ine yükselmektedir. Öte yandan istihdamın azalacağını düşünen işveren oranı, ülke genelinde 2,5 olarak öngörülürken Hatay ilinde ise ülke genelinden yüksek olup yüzde 5,5 olarak öngörülmüştür.

GİRİŞ

Bu çalışma Hatay işgücü piyasasının gerek arz gerekse talep yönü ile mevcut durumunu ortaya koyarak piyasanın olumlu ve olumsuz yanlarını sergilemektedir. Bu kapsamda işgücü piyasası ile kararların alınması ve uygulamaya konulacak faaliyet ve projelerin etkinliğinin artırılması noktasında araştırma sonuçlarının göz önüne alınması oldukça önemlidir.

Hatay İşgücü Piyasası Araştırması Raporu; il düzeyinde politika yapıcılarına ve karar alıcılara kaynak sağlamada büyük katkılar sağlayacak olan önemli bir çalışmadır. İşgücü piyasasının en önemli aktörleri olan işgücü ve işverenlerin piyasaya sundukları emeği ve piyasadan beklentilerini iyi analiz ederek niteliklerini ortaya koymak politika üretmeden önceki ilk adımı oluşturmaktadır. Daha sonra ise bu analizler neticesinde arz talep dengesini iyi kurmak ve işgücü politikalarını bu dengeyi sağlayacak zemini tesis etmek , istihdam ve işsizlik sorunlarıyla mücadele eden her bir kurum/ kuruluşun gayesini oluşturmaktadır.

İşgücü Piyasası Araştırmaları sadece İŞKUR'a değil, Türkiye'de işgücü piyasasının paydaşı olan tüm kurum ve kuruluşlara önemli katkılar sağlamaktadır. İŞKUR, işgücü piyasasında aktif ve pasif istihdam politikalarında söz sahibi bir Kamu İstihdam Kurumu olarak İşgücü Piyasası Bilgi Formları aracılığıyla ve işverenlerle yüz yüze görüşme yöntemiyle İşgücü Piyasası Araştırmalarını gerçekleştirmektedir. Bu araştırma sonucunda Türkiye'de işgücü piyasasının talep boyutuna ilişkin en kapsamlı veri üreten kurum İŞKUR'dur.

İşgücü piyasası talep verilerinin elde edilmesine yönelik çalışmalar İŞKUR İl Müdürlükleri tarafından 2007 yılından itibaren yıllık bazda periyodik olarak sürdürülmektedir. Yapılan bu araştırmalar kapsamında 2018 yılı için Hatay ilinde 2 Nisan-11 Mayıs 2018 tarihleri arasında saha çalışması gerçekleştirilmiş olup, araştırma neticesinde işgücü piyasasının arz ve talep boyutunu ele alan İşgücü Piyasası Araştırma Raporu hazırlanmıştır.

Bu raporda, İşgücü Araştırması sonuçları analiz edilerek Hatay ilinin işgücü piyasasının talep yapısı ortaya konulmaktadır.

BİRİNCİ BÖLÜM

İŞGÜCÜ PİYASASI ARZ VERİLERİ

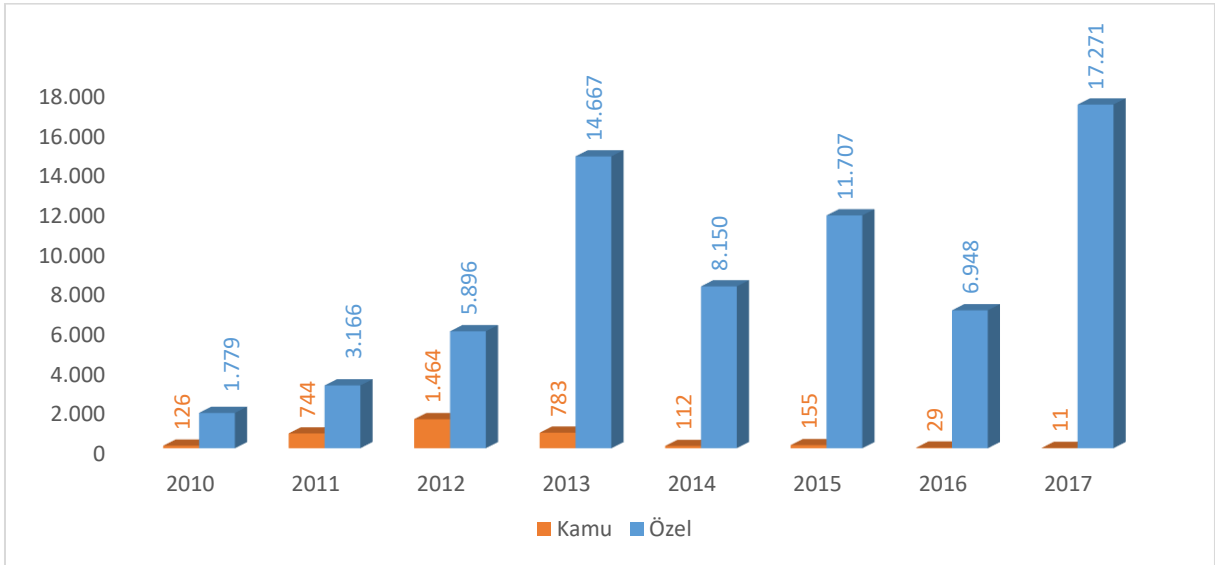
İŞKUR GÖSTERGELERİ

İŞKUR göstergeleri, Kurumun idari kayıtlarından oluşmakta olup İŞKUR'un hedef kitlelerine sunmuş olduğu hizmetlerinin verilerinden hareketle istatistik alt yapısında derlediği rakamları içermektedir. Kurumun hizmetlerinden yararlanmak için Kuruma kayıt yaptıran kişilerin yaş, cinsiyet, sosyal durum, eğitim durumu, sektör ve meslek bilgisi bağlamında oldukça detaylı bilgilere ulaşılabilmektedir.

Açık İşler

Açık iş; işverenlerin ihtiyaç duyduğu işgücünü karşılamak amacıyla Kuruma bildirdikleri işgücü talepleridir. İşverenler taleplerini Kuruma bizzat gelerek verebilecekleri gibi online olarak da ihtiyaç duyduğu nitelikteki işgücünü Kurumdan talep edebilmektedirler.

Şekil 1: Yıllara Göre Açık İş Sayıları (2010-2017)

Kaynak: İŞKUR

2010 yılında 1.905 kişilik işgücü talebi alınmışken bu sayı 2017 yılına gelindiğinde 17 bin 282 kişiye yükselmiştir. Açık iş sayıları yıllar içerisinde dalgalı bir seyir izlemiştir. 2010 yılından itibaren 2013 yılına kadar artış eğilimi göstermiştir. 2013 yılında ki açık iş sayısı bir önceki yıla göre yüzde 47,2 oranında artmıştır. 2017 yılı itibariyle alınan açık işler zirveyi görmüş ve bir önceki yıla göre yaklaşık yüzde 134,5 oranında artış göstermiştir. Açık işler sektör bazında

incelendiğinde ise İŞKUR’un özellikle 2013 yılından sonra özel sektör açık işleri üzerindeki etkinliğini önemli ölçüde arttırdığı görülmektedir.

Tablo 1: En Fazla Açık İş Olan Meslekler (2017)

Meslek	Açık İş Sayısı
Beden İşçisi (Genel)	2.059
Ön Muhasebeci	1.045
Satış Danışmanı / Uzmanı	948
Büro Memuru (Genel)	914
Temizlik Görevlisi	738
Tır-Çekici Şoförü	680
Beden İşçisi (Temizlik)	527
Garson (Servis Elemanı)	519
Sapancı (Kaldırma Teçhizatlı)	324
Sekreter	319

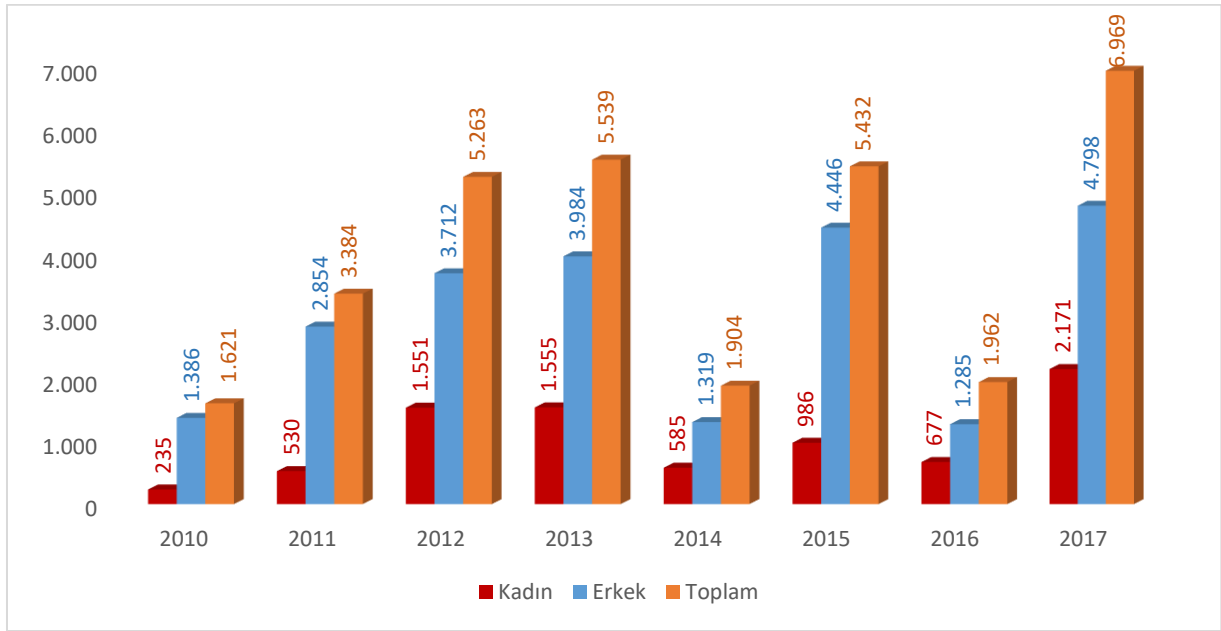
Kaynak: İŞKUR

Hatay ilinde 2017 yılında 17 bin 282 kişilik açık iş, işverenler tarafından İŞKUR’a iletilmiştir. Bu sayının içinde, ilk sırada 2 bin 59 açık iş ile beden işçisi (genel) mesleği bulunmaktadır. Bu sayı toplam açık iş sayısının yüzde 11,9’unu oluşturmaktadır. Bu mesleği ön muhasebeci ve satış danışmanı/uzmanı meslekleri takip etmektedir.

İşe Yerleştirmeler

İŞKUR özellikle son yıllarda performansını önemli ölçüde artırarak 2017 yılında yıllık bazda 2 milyon 691 bin açık işi işgücü piyasasından toplamıştır. Şekil 2’den de görüleceği üzere bu artan performans İŞKUR işe yerleştirme hizmetlerine doğrudan yansımaktadır.

Şekil 2: Yıllara Göre İşe Yerleştirme Sayıları (2010-2017)

Kaynak: İŞKUR

2010 yılındaki işe yerleştirme sayısı 1.621 olan Hatay ilinde işe yerleştirilenlerin 1.386'sı erkeklerden, geri kalan 235 kişi ise kadınlardan oluşmaktadır. Bu rakamlar yıllar itibariyle dalgalı bir seyir izlemektedir. 2017 yılında ise belirgin bir artış yaşanarak 6 bin 969 kişi İŞKUR tarafından işe yerleştirilmiştir. 2017 yılında işe yerleşenlerin yaklaşık yüzde 31,2'si kadınlardan oluşmuştur. 2017 yılında, bir önceki yıla göre kadın işe yerleştirmede yaklaşık 3 katına, toplam işe yerleştirmede ise yaklaşık 3,5 katına ulaşılmıştır.

İŞKUR'un; piyasayı yakından takip ederek il özelinde piyasanın sahip olduğu tüm değişkenleri göz önünde bulundurup işverenlerin işgücü ihtiyaçlarını zamanında karşılaması en temel fonksiyonları arasında yer almaktadır.

Tablo 2: Mesleklere Göre İşe Yerleştirme Sayıları (2017)

Meslekler	Erkek	Kadın	Genel Toplam
Beden İşçisi (Genel)	512	96	608
Satış Danışmanı / Uzmanı	260	250	510
Ön Muhasebeci	75	174	249
Beden İşçisi (Temizlik)	156	92	248
Filtre İmal İşçisi	174	60	234
Sapancı (Kaldırma Teçhizatlı)	229	0	229
Temizlik Görevlisi	101	104	205
Garson (Servis Elemanı)	123	82	205
Büro Memuru (Genel)	89	106	195
Reyon Görevlisi	133	48	181

Kaynak: İŞKUR

Hatay ilinde 608 tane işe yerleştirmeyeyle Beden İşçisi (Genel) mesleği ile ilk sırada yer almaktadır. Bu sayı toplam işe yerleştirme sayısının yüzde 8,7'sini oluşturmaktadır. Bu mesleği Satış Danışmanı/ Uzmanı ve Ön Muhasebeci meslekleri takip etmektedir. Kadınlar en çok Satış Danışmanı/ Uzmanı ve Ön Muhasebeci mesleklerinde işe yerleştirilirken, erkekler en çok Beden İşçisi (Genel) ve Satış Danışmanı/ Uzmanı mesleklerinde işe yerleştirilmiştir.

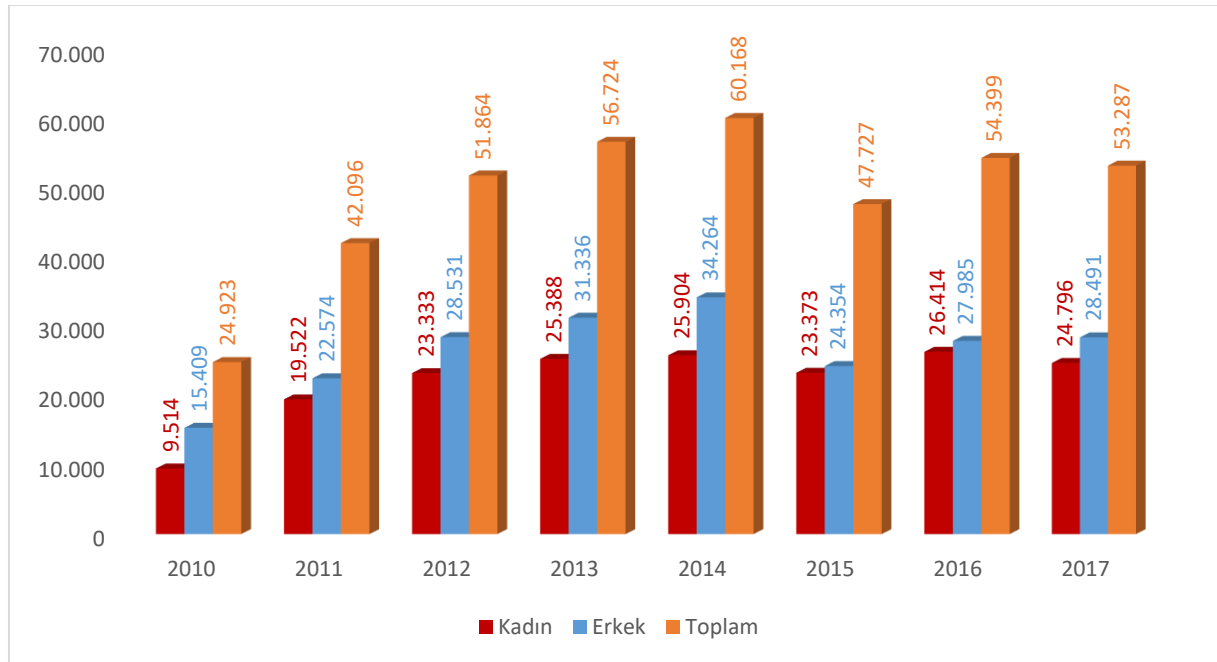
Kayıtlı İşsiz

Kayıtlı işsiz; hali hazırda herhangi bir gelir getirici işte çalışmayıp, Kurumumuza iş arama maksadı ile başvuran kişilerdir.

Kurumumuz ilgili mevzuat gereğince kayıtlı iş arayanlarına en az bir yıl süre ile hizmet vermekle yükümlü olup, iş arayanlar İŞKUR sistemi üzerinde durumlarını güncelleyerek iş aramaya devam ettikleri sürece İŞKUR hizmetlerinden herhangi bir süre kısıtı olmadan yararlanabilmektedirler.

Bir yıl kesintisiz olarak İŞKUR sistemi ya da ofisleri kullanmadığı tespit edilen kayıtlar sistem tarafından pasife alınmaktadır. Ayrıca iş arayanlar kayıtlarını istedikleri zaman pasife alarak İŞKUR'un hizmetlerinden yararlanmayı sonlandırabileceklerdir.

Şekil 3: Yıllar İtibariyle Cinsiyete Göre Kayıtlı İşsiz Sayısı

Kaynak: İŞKUR

2010 yılında Hatay ilinde İŞKUR'a kayıtlı 24 bin 923 işsiz bulunmaktadır. Kayıtların 15 bin 409'u erkek, 9 bin 514'ü ise kadınlardan oluşmaktadır. 2017 yılında ise toplam 53 bin 287 kişi işsiz

olarak kayıtlarda yerini almıştır. Yıllar itibariyle toplam kayıtlı işsiz sayısında artış eğilimi dikkati çekmektedir. 2015 yılındaki düşüşün nedeni ise 2015 yılı içinde kayıtlı işsiz sorgulamalarında SGK kayıtlarının baz alınması yöntemine geçilmesidir. Bu gelişme, sayesinde İŞKUR olarak işsizlerin işgücündeki durumlarını anlık olarak takip edilebilme imkanına erişilmiştir.

Yıllar itibariyle kadın ve erkek dağılımları incelendiğinde dikkati çeken nokta kadınların kayıtlı işsiz olarak İŞKUR kayıtlarındaki artışıdır. 2010 yılında Hatay'da 9 bin 514 kayıtlı işsiz kadın bulunmakta iken bu sayı yıllar itibariyle önemli ölçüde artarak 2017 yılında 24 bin 796'ya yükselmiştir. Bu artışta İŞKUR'un sunmuş olduğu hizmetleri hem nitelik hem de nicelik olarak iyileştirmesi çok önemli bir faktördür.

Hatay ilinde mesleklere göre kayıtlı işsiz sayıları incelendiğinde en fazla kayıtlı işsizin olduğu ilk 10 meslek içerisinde ilk sırada beden işçisi (genel) mesleği yer almakta olup bu meslekte Hatay ilinde Kuruma kayıtlı 10 bin 271 işsiz bulunmaktadır. Bu rakam Hatay ilindeki toplam kayıtlı işsiz sayısının yüzde 19,3' ünü oluşturmaktadır. Bu mesleği büro memuru (genel), satış danışmanı/uzmanı meslekleri takip etmiştir. Kadın kayıtlı işsizlerde de benzer durum söz konusudur. Kadınlarda en çok beden işçisi, büro memuru (genel), sekreter gibi mesleklerin yanı sıra satış danışmanı/uzmanı, temizlik görevlisi ve ön muhasebeci gibi mesleklerde de kayıtlı işsiz bulunmaktadır.

Aktif İşgücü Programları

İŞKUR, aktif işgücü piyasası programları aracılığıyla istihdamın korunmasına ve artırılmasına, işsizlerin mesleki niteliklerinin geliştirilmesine, işsizliğin azaltılmasına ve özel politika gerektiren kişi ve grupların işgücü piyasasına kazandırılmasına yardımcı olmakta ve işsizlikten istihdama geçişi kolaylaştırmaya çalışmaktadır. Aktif işgücü piyasası programları içerisinde bulunan mesleki eğitim kursları, işbaşı eğitim programları ve girişimcilik eğitim programları ile işgücüne nitelik kazandırmaktadır.

Tablo 3: Mesleki Eğitim Kursları ve Katılımcı Sayıları (2010-2017)

Yıllar	Kurs	Kadın	Erkek	Toplam
2010	63	1.669	740	2.409
2011	160	2.456	1.909	4.365
2012	245	3.377	2.495	5.872
2013	115	1.321	1.100	2.421
2014	14	151	136	287
2015	38	356	442	798
2016	70	930	515	1.445
2017	79	1.035	511	1.546

Kaynak: İŞKUR

Mesleki eğitim kursları özellikle İşbaşı Eğitim Programlarının daha ön plana çıkmasından sonra azalma eğilimi içerisine girmiştir. 2017 yılında ise düzenlenen 79 mesleki eğitim kursundan 1.546 katılımcı faydalanmıştır. Katılımcıların 511'i erkek, 1.035'i kadınlardan oluşmaktadır.

Mesleki eğitim kursları; yeni bir meslek kazandırılması veya var olan mesleki becerilerin geliştirilmesi suretiyle bireylerin istihdam edilebilirliğini arttırmaya yönelik programlardır. Bu kapsamda düzenlenecek kursların beceri eksikliği olan kitlelere ulaşması büyük önem taşımaktadır. Cinsiyet bazında kursa katılan bireyler incelendiğinde kadın katılımcıların daha fazla olduğu görülmektedir. Kadınların eğitim seviyesi arttıkça işgücüne katılımlarının arttığı gerçeği düşünüldüğünde mesleki eğitim kursları ile kadınların beceri seviyeleri arttırılarak işgücü piyasasına girişleri ve istihdam edilebilirlikleri kolaylaştırılmaktadır. 2017 yılında katılımcıların yüzde 67'si kadınlardan oluştuğu görülmektedir. Bu bilgiler ışığında katılımcıların cinsiyet dağılımı incelendiğinde kadınların yüksek oranda olması hedef kitlenin doğru belirlendiğini göstermektedir.

Tablo 4: Mesleki Eğitim Kurslarının Cinsiyete Göre Meslek Dağılımı

Kadın	Erkek	Toplam
Tıbbi ve Aromatik Bitkiler Yetiştiricisi	Çoban/Sürü Yönetim Elemanı (Küçükbaş Hayvan)	Çoban/Sürü Yönetim Elemanı (Küçükbaş Hayvan)
Dokumacı (El Tezgâhı)	Zeytin Ağacı Budamacısı	Zeytin Ağacı Budamacısı
Kadın Giysileri Dikim Elemanı(Düz Dar Etek- Kadın Pantolonu-Bluz-Elbise-Fantezi Elbise)	Zirai Sulamacı	Tıbbi ve Aromatik Bitkiler Yetiştiricisi
Mekik Dokumacı	Erkek Berberi/Erkek Kuaförü	Arıcı
Dekoratif Ev Aksesuarları Hazırlama Elemanı	Aşçı Yamağı (Çırağı)	Dokumacı (El Tezgâhı)
Süt Sığırı Yetiştiricisi	Meyve Ağaçları Budamacısı	Kadın Giysileri Dikim Elemanı(Düz Dar Etek- Kadın Pantolonu-Bluz-Elbise-Fantezi Elbise)
Zeytin Ağacı Budamacısı	Arıcı	Halk Oyunları Oyuncusu (Hatay Yöresi)
Çoban/Sürü Yönetim Elemanı (Küçükbaş Hayvan)	Halk Oyunları Oyuncusu (Hatay Yöresi)	Aşçı Yamağı (Çırağı)
Koyun Yetiştiricisi	Keçi Yetiştiricisi	Zirai Sulamacı
Mantar Yetiştiricisi	İlaçlamacı (Bitki Zararlıları İle Mücadele)	Meyve Ağaçları Budamacısı

Kaynak: İŞKUR

2017 yılında en fazla Çoban/Sürü Yönetim Elemanı (Küçükbaş Hayvan) mesleklerinde kurs düzenlenmiştir. Kadınlarda en fazla Tıbbi ve Aromatik Bitkiler Yetiştiricisi mesleklerinde kurs düzenlenmiştir. Erkeklerde ise en fazla Çoban/Sürü Yönetim Elemanı (Küçükbaş Hayvan) mesleklerinde kurs düzenlenmiştir.

Tablo 5: İşbaşı Eğitim Programı ve Katılımcı Sayıları (2010-2017)

Yıllar	Kurs	Kadın	Erkek	Toplam
2010	30	54	70	124
2011	104	90	228	318
2012	278	370	531	901
2013	844	885	1.024	1.909
2014	857	934	858	1.792
2015	1.497	1.349	1.425	2.774
2016	1.413	1.075	1.392	2.467
2017	1.112	1.278	1.614	2.892

Kaynak: İŞKUR

İşsizliğin en önemli nedenlerinden biri işsizlerin gerekli mesleki bilgi ve beceriye sahip olmamasının yanında yeterli iş tecrübesinin de bulunmamasıdır. İşbaşı eğitim programının

temel gayesi mesleki deneyimi veya iş tecrübesi olmayan kişilere mesleki deneyim ve iş tecrübesi kazandırılarak bu kişilerin istihdam edilebilirliklerinin arttırılmasıdır. Bir diğer gaye ise nitelikli işgücü temin etmekte zorlanan işverenlere işe alacakları kişileri işyerinde belli bir süre gözlemleyerek ve eğitim vererek kişiler hakkında ayrıntılı bilgi sahibi olma ve işe alma konusunda isabetli bir karar verme imkânı sunmaktır.

2013 yılından itibaren işbaşı eğitim programlarının sayısı artış eğilimi içerisinde. İşverenler tarafından oldukça rağbet gösterilen işbaşı eğitim programları, katılımcılar açısından da pratik eğitim almaları ve işyerinde tecrübe kazanarak sonrasında daha kolay iş bulmaları açısından önemli bir aktif işgücü programı olarak değerlendirilmektedir. 2017 yılında düzenlenen toplam kurs sayısı 2016 yılına göre yüzde 21,3 oranında azalmasına rağmen katılımcı sayısında yüzde 17,2 lik bir artış olmuştur. Bu durum İŞKUR'un kurslarının azalmasına rağmen daha çok kişiye beceri kazandırdığını ve işgücü piyasasında etkinliğini arttırdığını göstermektedir.

2017 yılında 1.112 program düzenlenmiş olup toplam 2 bin 892 kişi programa katılmıştır. Katılımcıların yüzde 44,2'si kadınlardan yüzde 55,8'i erkeklerden oluşmaktadır.

Tablo 6: İşbaşı Eğitim Programlarının Cinsiyete Göre Meslek Dağılımı

Kadın	Erkek	Toplam
Kasiyer	Reyon Görevlisi	Reyon Görevlisi
Satış Danışmanı / Uzmanı	Temel Metal Şekillendirme Elemanı	Perakende Satış Elemanı (Gıda)
Ön Muhasebeci	Perakende Satış Elemanı (Gıda)	Satış Danışmanı / Uzmanı
Perakende Satış Elemanı (Gıda)	Satış Danışmanı / Uzmanı	Temel Metal Şekillendirme Elemanı
Sekreter	Ön Muhasebeci	Ön Muhasebeci
Satış Elemanı (Perakende)	Filtre İmal İşçisi	Kasiyer
Reyon Görevlisi	Poliüretan Makinesi Operatörü	Satış Elemanı (Perakende)
Büro Memuru (Genel)	Garson (Servis Elemanı)	Sekreter
Temel Metal Şekillendirme Elemanı	Güvenlik Görevlisi	Büro Memuru (Genel)
Hemşire	Satış Elemanı (Perakende)	Garson (Servis Elemanı)

Kaynak: İŞKUR

2017 yılında en fazla Reyon Görevlisi, Perakende Satış Elemanı (Gıda), Satış Danışmanı/ Uzmanı mesleklerinde işbaşı eğitim programı düzenlenmiştir. Kadınlarda en fazla Kasiyer, Satış Danışmanı / Uzmanı, Ön Muhasebeci mesleğinde program düzenlenmiştir. Erkeklerde ise en

fazla Reyon Görevlisi, Temel Metal Şekillendirme Elemanı,Perakende Satış Elemanı (Gıda) mesleklerinde program düzenlenmiştir.

Tablo 7: Girişimcilik Eğitim Programı ve Katılımcı Sayıları (2010-2017)

Yıllar	Kurs	Kadın	Erkek	Toplam
2010	5	86	109	195
2011	16	234	245	479
2012	14	288	206	494
2013	15	244	206	450
2014	10	110	136	246
2015	16	210	191	401
2016	28	299	393	692
2017	23	291	261	552

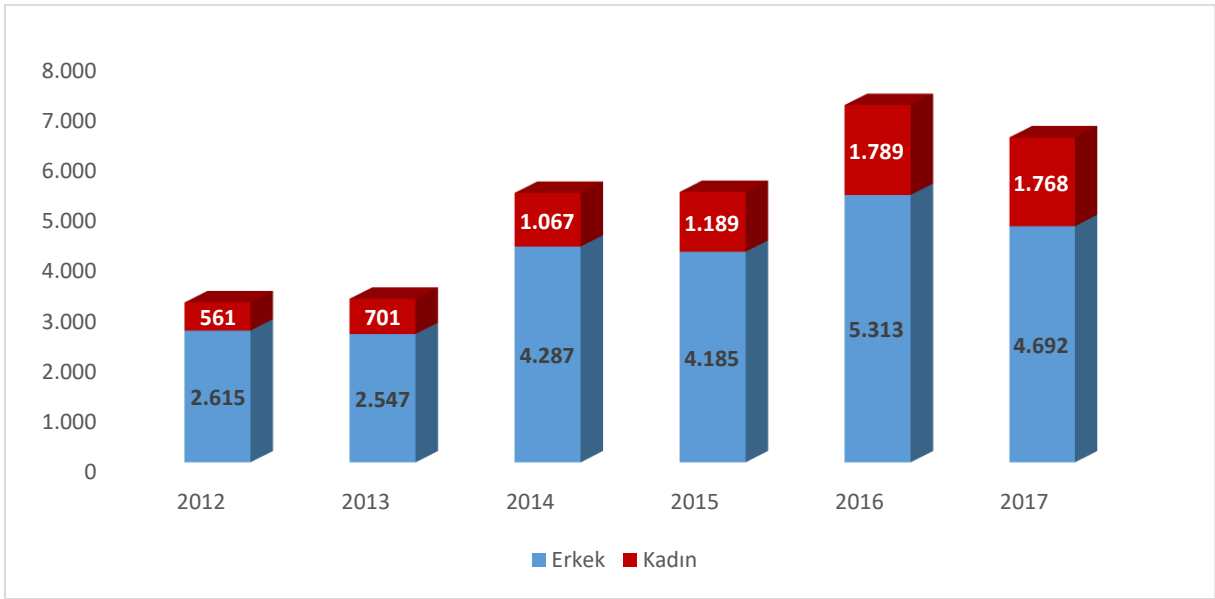
Kaynak: İŞKUR

Girişimcilik Eğitim Programları, istihdamın korunması, artırılması, geliştirilmesi ve işsizliğin azaltılması hedefleri çerçevesinde işsizlere kendi işlerini kurma imkânı sunarak hem işsiz olan bireyleri işsizlikten kurtarmayı hem de bireylere ilave istihdam imkânı oluşturmayı hedeflemektedir. 2017 yılında 23 tane girişimcilik eğitim programı düzenlenmiştir. Programa 2017 yılında 291'i kadın, 261'i erkek olmak üzere toplam 552 kişi katılmıştır.

İşsizlik Ödeneği

İşsizlik sigortası, kişinin bir işyerinde çalışırken; çalışma istek, yetenek, sağlık ve yeterliliğinde olmasına rağmen, kendi istek ve kusuru dışında işini kaybetmesi halinde uğradıkları gelir kayıplarını kısmen de olsa karşılayabilmek için, sigortacılık tekniği ile faaliyet gösteren sigorta koludur.

Şekil 4: Yıllar İtibariyle İşsizlik Ödeneği Hak Eden Sayısı (2010-2017)

Kaynak: İŞKUR

Hatay ilinde 2017 yılında yüzde 27,4'ü kadın olmak üzere 6 bin 460 kişi işsizlik ödeneği almaya hak kazanmıştır. İşsizlik ödeneğini hak edenlerin sayısı ise 2017 yılında 2016 yılına göre yüzde 9 oranında azalış göstermiştir.

İKİNCİ BÖLÜM

İŞGÜCÜ PİYASASI TALEP ARAŞTIRMASI SONUÇLARI

İşgücü piyasasında arz ve talep dengesinin dinamiklerini görmek adına işgücü piyasasındaki gelişmeleri takip etmek oldukça önemlidir. İşgücü piyasasında işgücü arzı ve talebinin niteliklerini ortaya çıkarmak ise söz konusu etkin işleyişin ön şartı olarak kabul edilmektedir. İşgücü arzında görülen fazlalıklara rağmen hala belirli alanlarda işgücü sıkıntısı çekilmekte, nitelik uyumsuzluğu sonucu işsizlik azalış eğilimine girememektedir. Bu sorun da gelişmiş ülkelerin dahi işgücü piyasasında en çok sıkıntı çektiği konuların başında gelmektedir.

İşgücü piyasasında eşleştirme hizmetlerinde yaşanan bu tür sıkıntıları bertaraf edebilmek için işgücünün istihdam edilebilirliğini arttırmak odak nokta olarak ortaya çıkmasına rağmen ilk önce işgücü piyasasının gerçek ihtiyaçlarını tespit etmek önemlidir. Bunun sebebi işgücü piyasasının ihtiyacı olmamasına rağmen söz konusu alanda işgücü yetiştirilmesi gibi etkin olmayan faaliyetlerde bulunmanın oluşturduğu etkinlik problemi olarak söylenebilir. Belirli bir alanda işgücü ihtiyacı var mı? İhtiyaç varsa kaç kişilik açık iş mevcut? Hangi beceriler aranmakta? Bir mesleğin temininde güçlük çekiliyorsa bunun sebebi işe başvuru yapılmaması mı, gerekli niteliğe sahip olunamadığından mı ya da ücret ve çalışma koşulları beğenilmediği için mi? Bu soruların cevaplarına ulaşmak, etkin bir eşleştirme hizmeti için zaruri görünmektedir. Bu sebeple işgücü piyasasının talep boyutunun ele alınıp, Kurum politikalarına yön vermesi için çok ciddi çalışmalar yapılmaktadır. İşgücü piyasasının arz yönünü ele alan ve istatistiklerini yayımlayan Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), bu çalışmalarını Sürekli Hanehalkı İşgücü Anketleri aracılığıyla gerçekleştirmektedir. Talep tarafına ilişkin ise İŞKUR'un İşgücü Piyasası Araştırmaları bu alandaki boşluğu kapatmaya yöneliktir. Bu bağlamda işgücü piyasasının seyrini izlemek, değerlendirmek ve beklentileri açığa çıkarmak gayesiyle İşgücü Piyasası Araştırması yapılmaktadır.

Türkiye İş Kurumuna verilen görevlere istinaden işgücü piyasası ihtiyaçlarının tespit edilmesi gayesiyle Türkiye İş Kurumunca 2007 yılından beri İşgücü Piyasası Araştırmaları (İPA) periyodik olarak sürdürülmektedir. Değişik yöntemler kullanılarak 2007'den beri devam ettirilen araştırmalar 2009 yılından itibaren yılda iki defa yapılmaya başlanmıştır. İşgücü piyasası araştırmaları 2011 yılı ikinci yarısından itibaren TÜİK işbirliğiyle devam etmektedir.

Bu çalışmaların temel amaçları, işgücü piyasası ile ilgili periyodik bilgi elde etmek, işgücü piyasasında mevcut ve gelecek dönemde meydana gelen veya gelmesi beklenen mesleki değişim ve gelişmeleri izlemek, işgücü piyasasının talep yapısını ortaya koymak ve bu sonuçlar üzerinden aktif istihdam politikalarına veri kaynağı teşkil etmek şeklindedir. Bu çalışmanın önemli amaçlarından biride İŞKUR dışında diğer kurum ve kuruluşların işgücü talebi hakkında bilgi ihtiyacını karşılamaktır. Bu çalışma yerel istihdam politikalarına yön verecek yegane kaynaktır.

Türkiye İş Kurumu, 2018 Yılı İşgücü Piyasası Araştırması kapsamında 2 Nisan - 11 Mayıs 2018 tarihleri arasında Türkiye genelinde 89 bin 324 işyeri ziyaret edilerek yüze görüşme yöntemiyle veri derlenmiştir. TÜİK İşyeri Kayıtları Sistemi altlık kullanılarak Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması (NACE) Rev. 2 sınıflandırmasına göre Tarım, Kamu Yönetimi ve Savunma; Zorunlu Sosyal Güvenlik, Hanehalklarının İşverenler Olarak Faaliyetleri ile Uluslararası Örgütler ve Temsilciliklerinin Faaliyetleri dışındaki 17 alt sektörde yer alan ve 20 ve daha fazla çalışanı olan işyerleri için 77 ilde tamsayım, 4 ilde (Ankara, İstanbul, İzmir, Bursa) örneklem yöntemiyle çalışılmıştır. 2-9 ile 10-19 arası çalışanı olan işyerlerinde ise Türkiye geneli sonuç alabilmek için örneklem yöntemiyle sahaya çıkmıştır. Bu tabakalarda il düzeyinde bir sonuç elde edilmemiştir.

İşyerleri ile Kurum personeli tarafından yüz yüze görüşme yöntemiyle gerçekleştirilen “İl İşgücü Piyasası Araştırması İşyeri Bilgi Formu” kapsamında,

- Temel işyeri bilgileri
- Mevcut istihdam bilgileri (Cinsiyet, Meslek)
- Açık iş (Meslek, Talep Edilen Eğitim ve Beceri düzeyleri, Arama Kanalı, Cinsiyet, Arama Süresi)
- Temininde güçlük çekilen meslekler (Meslek, Güçlük Çekme Nedeni)
- 30 Nisan 2019 tarihleri itibariyle artış/azalış olacağı düşünülen mesleklere ilişkin sorular sorulmuştur.

İŞYERLERİ ve MEVCUT İSTİHDAM

İşyerleri ve Mevcut İstihdam bölümünde Hatay ilinde gerçekleştirilen işgücü piyasası araştırması kapsamında bulunan işyerleri ile işyerlerinde çalışanlar üzerinde durulmaya çalışılacaktır. İşyerlerinin kuruluş yılı, İŞKUR hizmetlerinden yararlanma durumu ve hangi tür hizmetlerden yararlandığı, işyerlerinin vardiyalı çalışma yapma durumları, ihracat yapıp yapmama durumları ile part-time çalışanın bulunup bulunmadığı durumlarına ilişkin toplanan bilgilere yer verilecektir. Çalışma kapsamında Hatay ilinde 1.077 işyeri için veri derlenmiştir. Bu işyerlerinde 53 bin 568 çalışan tespit edilmiştir.

İşyeri Verileri

Araştırma kapsamında Hatay ilinde 20 ve daha fazla çalışanı olan işyerleri için veri üretilmiştir. Tablo 8’de Hatay ilinde araştırma kapsamında olan işyerlerinin sektörel dağılımı incelenecektir.

Tablo 8: İşyerlerinin Sektörel Dağılımı

Sektörler	İşveren Sayısı
Toptan ve Perakende Ticaret	236
İnşaat	200
İmalat	193
Ulaştırma ve Depolama	178
Eğitim	70
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	50
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	43
İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri	38
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	22
Diğer Hizmet Faaliyetleri	18
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	10
Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor	8
Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri	5
Finans ve Sigorta Faaliyetleri	3
Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı	1
Gayrimenkul Faaliyetleri	1
Genel Toplam	1.077

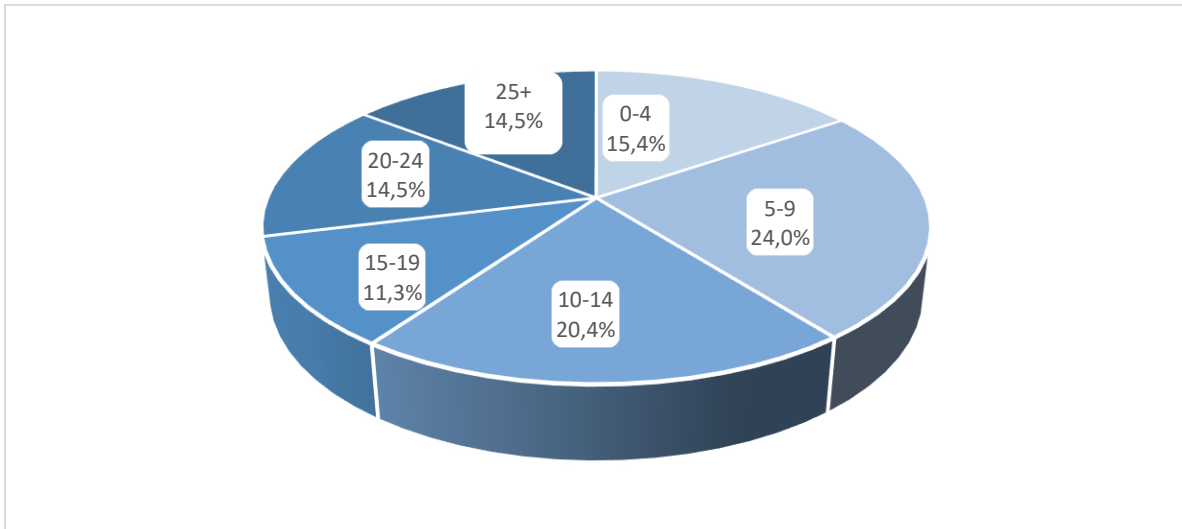
Kaynak: İPA 2018

Hatay ilinde Toptan ve Perakende Ticaret sektörünün önemi, İşgücü Piyasası Araştırmalarında da ortaya çıkmıştır. Hatay ilindeki çalışma kapsamına giren işyerlerinin yüzde 21,9’u Toptan ve Perakende Ticaret sektöründe yer almaktadır. Türkiye geneli ile kıyaslama yapılacak olursa; Türkiye genelinde 20 ve daha fazla istihdamlı işyerleri içerisinde Toptan ve Perakende Ticaret

sektöründe bulunan işyerlerinin ağırlığı yüzde 18,4'tür. Bu durumda Hatay ilinde Toptan ve Perakende Ticaret sektöründe bulunan işyerlerinin toplam işyerleri içindeki ağırlığı Türkiye ortalamasının üzerinde bulunmaktadır. Toptan ve Perakende Ticaret sektöründen sonra en fazla işyeri İnşaat sektöründe faaliyet göstermektedir. Araştırma kapsamında il genelinde yer alan işyerlerinin yüzde 18,5'i bu sektörde bulunmaktadır. Bu sektörde yüzde 17,9'u olan Türkiye ortalamasının üstünde bir oran olarak gerçekleşmiştir. Hatay ilinde 20 ve daha fazla kişi istihdam eden işyerlerinin yarısından fazlası Toptan ve Perakende Ticaret , İnşaat ve İmalat sektöründe faaliyet göstermektedir.

En az işyeri ise Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtım, Gayrimenkul Faaliyetleri sektörlerinde 1'er tane ile bulunmaktadır. Ancak bu tablo incelenirken Hatay ili düzeyinde 20 ve daha fazla istihdamı olan işyerleri araştırma kapsamına dahil olduğu göz önünde bulundurulmalıdır.

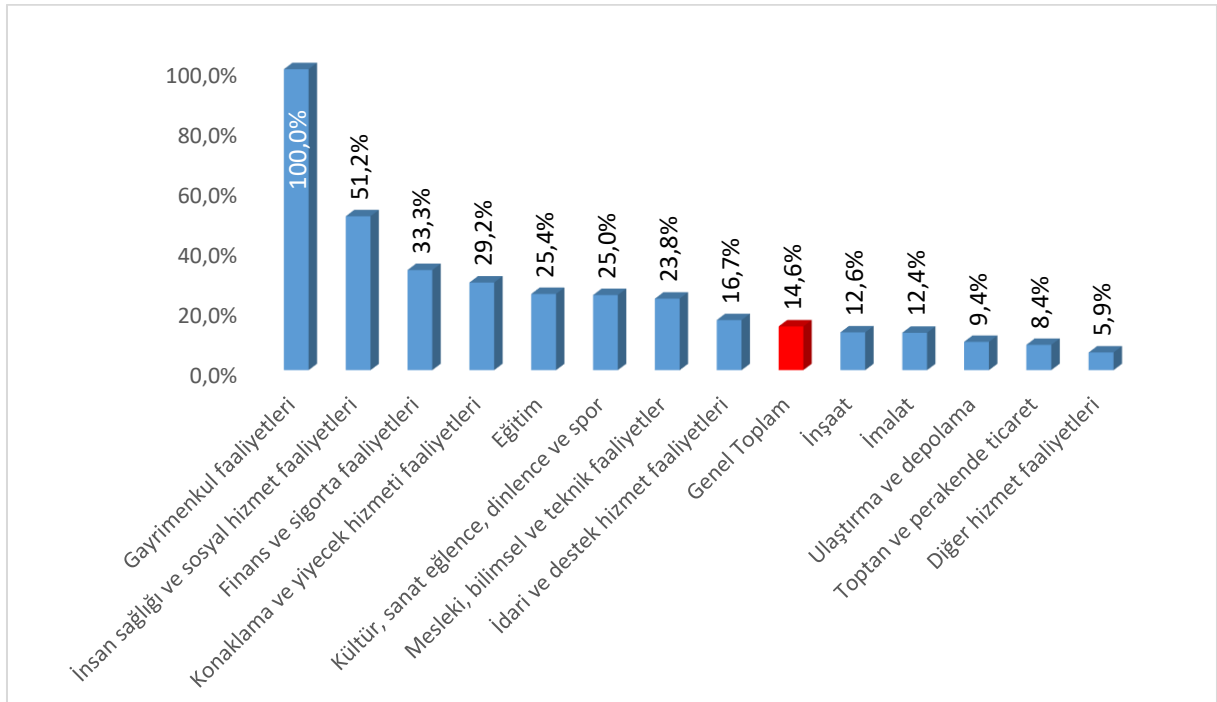
Şekil 5: İşyerlerinin Yaşına Göre Dağılımı

Kaynak: İPA 2018

Şekil 5'te görüldüğü üzere Hatay ilinde araştırma kapsamında yer alan işyerlerinin yüzde 24'ü 5-9 yaş arasındaki işyerlerinden oluşmaktadır. 10-14 yaş arasında olan işyerlerinin ağırlığı yüzde 20,4'tür. 0-4 yaş arasında olan işyerlerinin ağırlığı ise yüzde 15,4'tür. İşyerlerinin yaklaşık yüzde 60'ı 0-14 yaş aralığındadır. İşyerlerinin yüzde 29'u ise 20 ve daha fazla yıldır faaliyet göstermektedir. Hatay ilinde araştırma kapsamındaki her 10 işyerinden 3'ü kurulalı 20 yıl ve üzeri olmuştur.

Şekil 6: Sektörlere Göre Part-time Çalışanı Olan İşyerlerinin Oranı

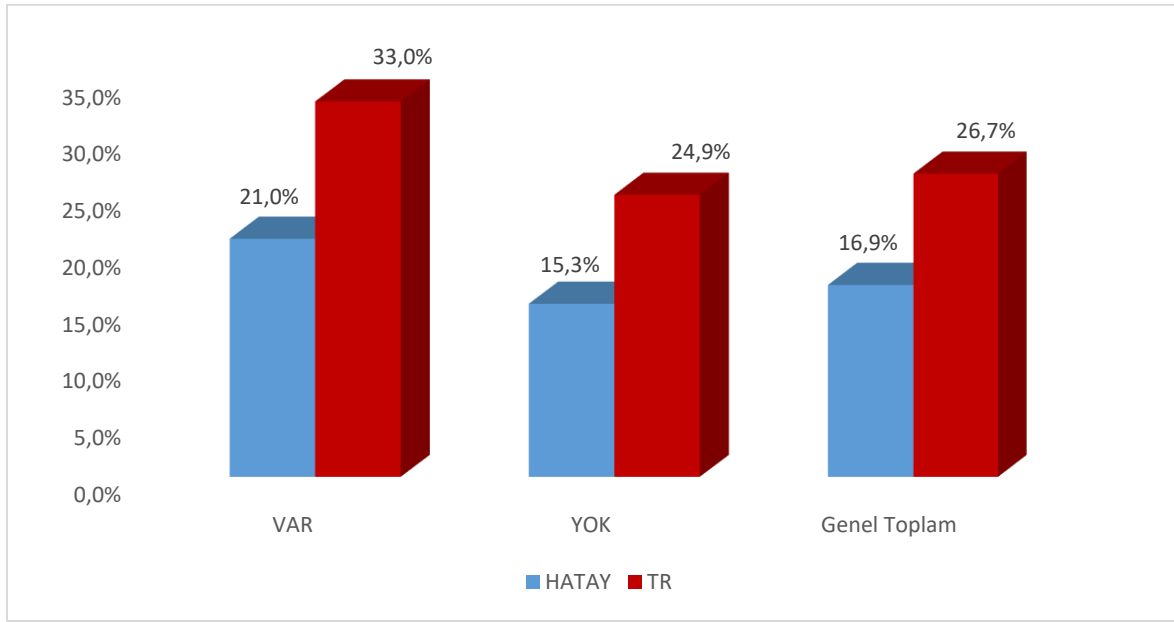
Kaynak: İPA 2018

Hatay ilinde Gayrimenkul Faaliyetleri sektöründe yer alan işyerlerinin yüzde 100'ünde part-time çalışan bulunmaktadır. Hatay ili genelinde part-time çalışması olan işyerleri oranı yüzde 14,6 olarak gerçekleşmiştir. Gayrimenkul Faaliyetleri sektörü Türkiye genelinde yüzde 10,5 ile on ikinci sırada yer almıştır. Hatay ilinde ikinci sırada İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri yer almıştır. Bu sektörde işyerlerinin yüzde 51,2'sinde part-time çalışanı bulunmaktadır. Üçüncü sırada ise yüzde 33,3 ile Finans ve Sigorta Faaliyetleri sektörü yer almıştır. Bu sektörlerde bulunan işyerlerinde part-time çalışan olmasının sebebi bu alanların part-time çalışmaya uygun olmasıdır. Zira Diğer Hizmet Faaliyetleri sektöründe işgücü, part-time çalışma yapma eğiliminde yüzde 5,9 ile daha az bulunmaktadır.

Part-time çalışma bir esnek çalışma şekli olup işgücü piyasasında kadınlar tarafından oldukça talep edilmektedir. Gerek ailevi yükümlülükler gerekse işgücü piyasasında işverenlerin kadın emeğinden sürekli olarak faydalanabilme yönündeki olumsuz algısı kadınları, part-time şeklinde istihdam biçimlerine yönlendirmektedir.

Şekil 7'de part-time çalışma yapılan ve yapılmayan işyerlerindeki kadın çalışanların oranları bulunmaktadır.

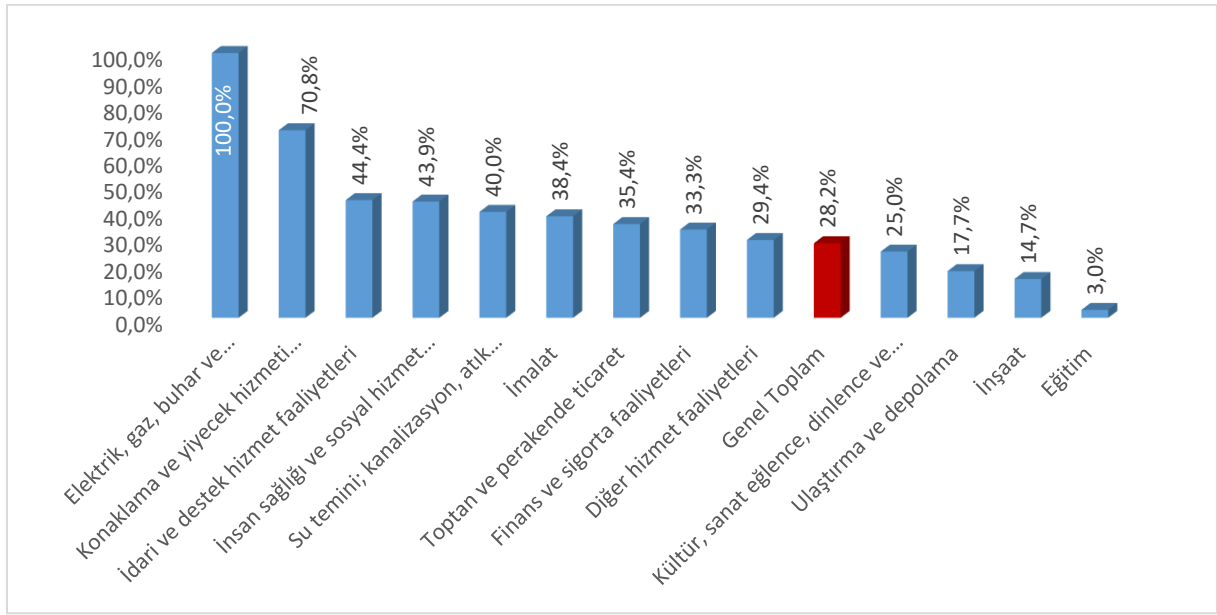
Şekil 7: Kadınların Part-Time Çalışma Durumu

Kaynak: İPA 2018

Türkiye genelinde 20+ istihdamlı işyerlerinde çalışanların yüzde 26,7'sini kadınlar oluşturmaktayken Hatay ilinde bu oran yüzde 16,9 olarak gerçekleşmiştir. Part-time çalışma yapan işyerlerine göre Hatay ili verileri incelendiğinde ise bu esnek çalışma şeklini kullanan işyerlerinde çalışanların içinde kadınların oranı yüzde 21 iken bu çalışma şeklini kullanmayan işyerlerindeki kadın çalışanların oranı yüzde 15,3 olarak tespit edilmiştir. Türkiye geneli verileri incelendiğinde part-time çalışma yapan işyerlerinde kadın çalışanların oranı yüzde 33 iken bu oran part-time çalışma yapmayan işyerlerinde yüzde 24,9'da kalmıştır. Hatay ilinde part-time çalışma, kadın istihdamını olumlu etkilemektedir. Türkiye geneli ile benzer bir durum söz konusudur.

Şekil 8: Sektör Bazında İşyerlerinin Vardiyalı Çalışma Yapma Durumu

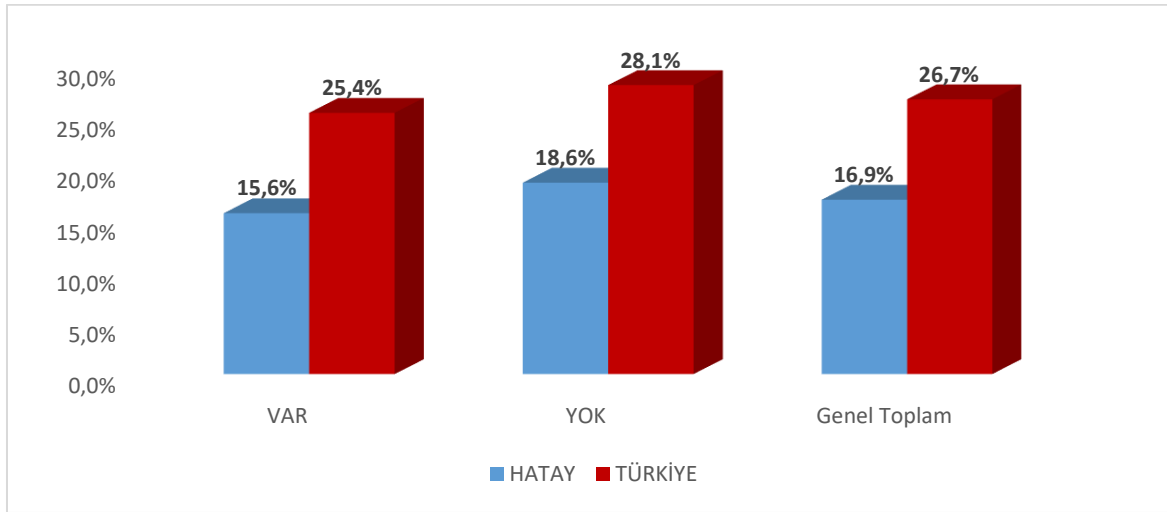

Kaynak: İPA 2018

Hatay ilinde işyerlerinin yüzde 28,2'sinde vardiyalı çalışma mevcut olup bu oran 20+ istihdamlı işyerleri için Türkiye genelinde yüzde 26,3'tür. Hatay ilinde en fazla vardiyalı çalışma yapan işyeri Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtım sektörlerinde görülmektedir. Bu sektörde faaliyet gösteren 20+ istihdamlı işyerlerinin tamamında vardiyalı çalışma söz konusudur. Eğitim sektörü ise yüzde 3 ile en az vardiyalı çalışma yapılan sektörlerden biri olmuştur. Vardiyalı çalışmayı az yapan bir diğer sektör olan inşaat sektöründe bu oran yüzde 14,7 olarak gerçekleşmiştir. Söz konusu sektörlerde vardiyalı çalışmanın az yapılmasının nedeni ise işgücünden gün içinde belirli saatlerde verim alınabilmesi olarak söylenebilir.

Hatay ili genelinde vardiyalı çalışma yapma oranının altında olan sektörler; Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor, Ulaştırma ve Depolama, İnşaat ve Eğitim sektörleri olmuştur.

Şekil 9: Kadınların Vardiyalı Çalışma Durumu

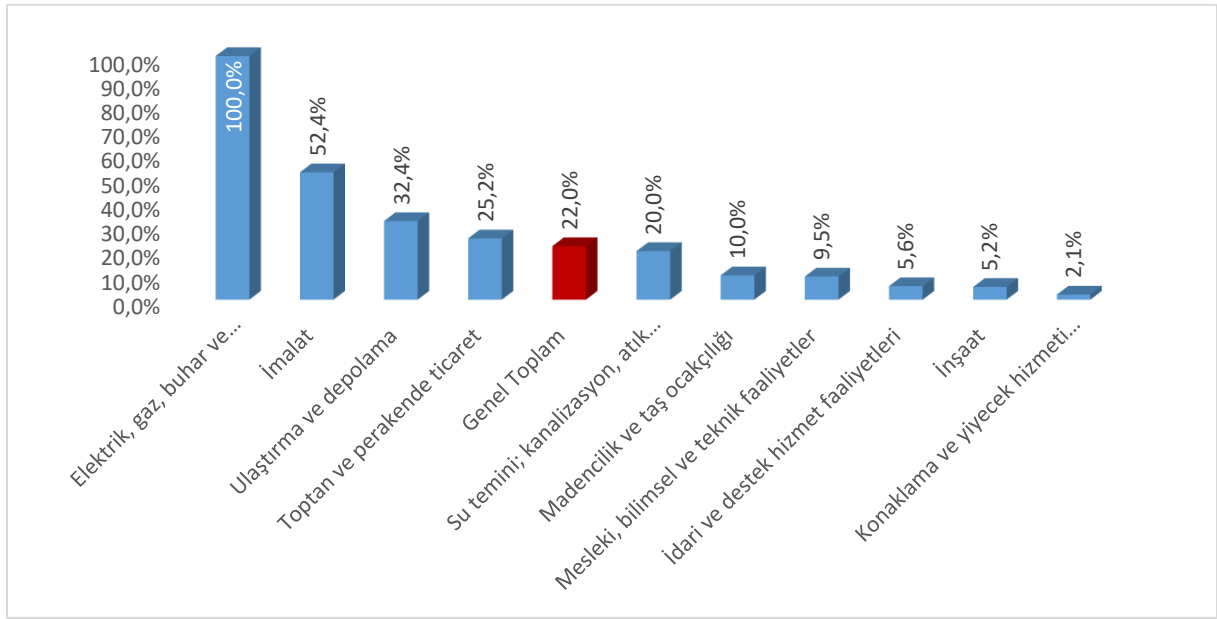
Kaynak: İPA 2018

Vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde özellikle gece çalışmalarında erkekler daha yoğun bir şekilde çalıştırılmaktadır. Kadın işçilerin gece vardiyasında çalışabilmesi mevzuat açısından da özel düzenlemelere tabidir. Yasal yükümlülükler ve ailevi sorumluluklar gibi sebeplerle vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde erkek işgücünün daha fazla çalışması beklendik bir durumdur. Gündüz vardiyalarında bu husus geçerli olmasa da genel olarak erkek işgücü tercihinde bir eğilim söz konusudur.

Şekil 9'da söz konusu eğilime benzer bir durum olduğu göze çarpmaktadır. Hatay ilinde de vardiyalı çalışma yapılmayan işyerleri için kadınların çalışma oranı, vardiyalı çalışma yapılan işyerlerine kıyasla daha fazladır. Vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde çalışanların yüzde 15,6'sı kadın, yüzde 84,6'sı ise erkeklerden oluşmaktadır. Vardiyalı çalışma yapılmayan işyerlerinde ise kadınların çalışma oranı yüzde 18,6'ya çıkmaktadır. Bu işyerlerinde de erkeklerin nihai olarak daha az oranda çalıştığı görülmektedir. Fakat bunun sebebi genel olarak Hatay ilinde 20+ istihdamlı işyerlerinde çalışanların sadece yüzde 16,9'unun kadınlardan oluşmasıdır. Yani her 6 çalışandan 1'i kadınlardan oluşmakta olup, Türkiye ortalamasında ise her 4 çalışandan 1'i kadınlardan oluşmaktadır.

Türkiye ortalamasında vardiyalı çalışma yapılan ve yapılmayan işyerlerindeki kadınların çalışma durumlarında belirgin bir fark bulunmamaktadır. Vardiyalı çalışma yapılmayan işyerlerindeki çalışanlarda kadınların oranı, vardiyalı çalışma yapılan işyerlerine göre sadece 2,7 puan bir farkla fazladır. Şekilden de görüldüğü üzere bu fark Hatay ilinde aynı yönde işlemektedir.

Şekil 10: Sektörlere Göre İşyerlerinin İhracat Yapma Oranı

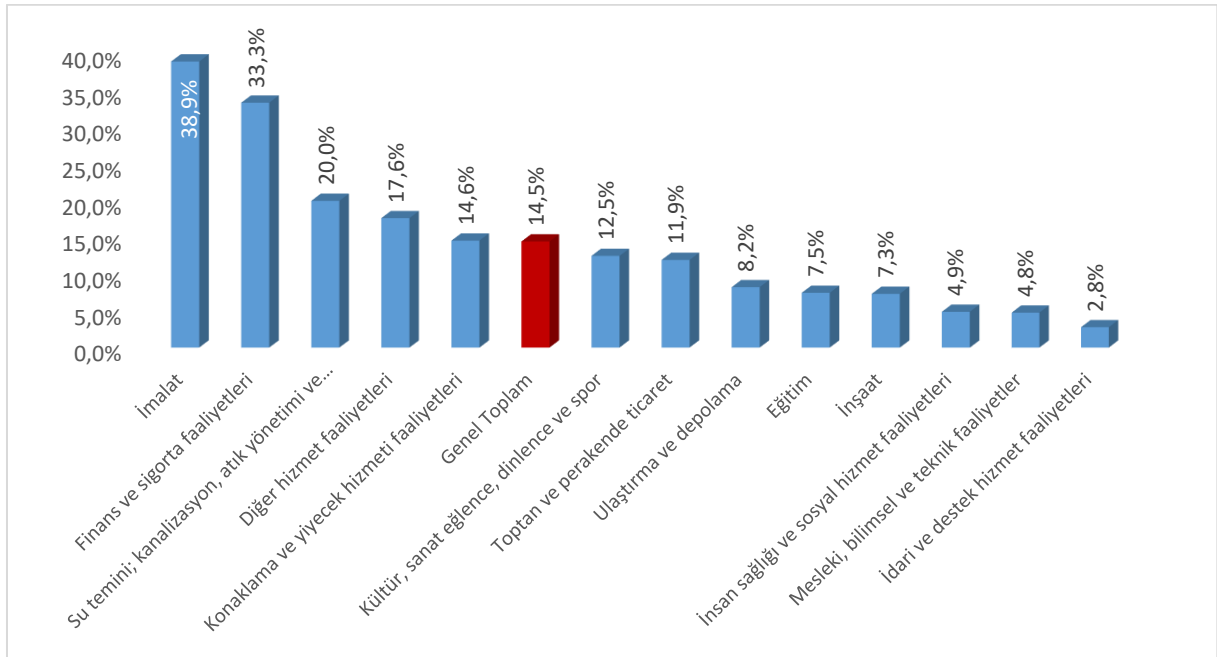

Kaynak: İPA 2018

Hatay ilinde 17 sektörden 10 sektörde bulunan işyerleri ihracat yapmaktadır. Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı sektöründe bulunan işyerlerinin yüzde 100'ü ihracat yapmakta, ikinci sırada ise yüzde 52,4 ile İmalat sektörü bulunmaktadır. Bu iki sektörü Ulaştırma ve Depolama, Toptan ve Perakende Ticaret sektörleri takip etmektedir. Bu dört sektör ihracat yapma oranı anlamında Hatay ili ortalamasına göre yüksek bir seviyededir. Türkiye genelinde 20+ istihdamlı işyerlerinin yüzde 22,4'ü ihracat yapmakta ilk iki sektör olarak yüzde 53,2 ile İmalat ve yüzde 27,4 ile Madencilik ve taş ocaklığı sektörleri ön plana çıkmaktadır. Türkiye genelinde İmalat sektörü içerisinde ihraç yapma oranı ile Hatay ilindeki bu oran benzerlik göstermektedir.

İmalat sektörü ilin önemli bir payını oluştururken ihracat yapan işyerlerinde de yoğunluktadır. Bu sektördeki işverenler için ise ihracat yapma oranı diğer sektörlerle nazaran yüksek olması ihracata dayalı olarak ekonomik faaliyet içerisinde bulunmalarını göstermektedir. İhracat yapan işyerlerinde ise istihdam kapasitesinin ve işgücü verimliliğinin yüksek olması beklenmektedir.

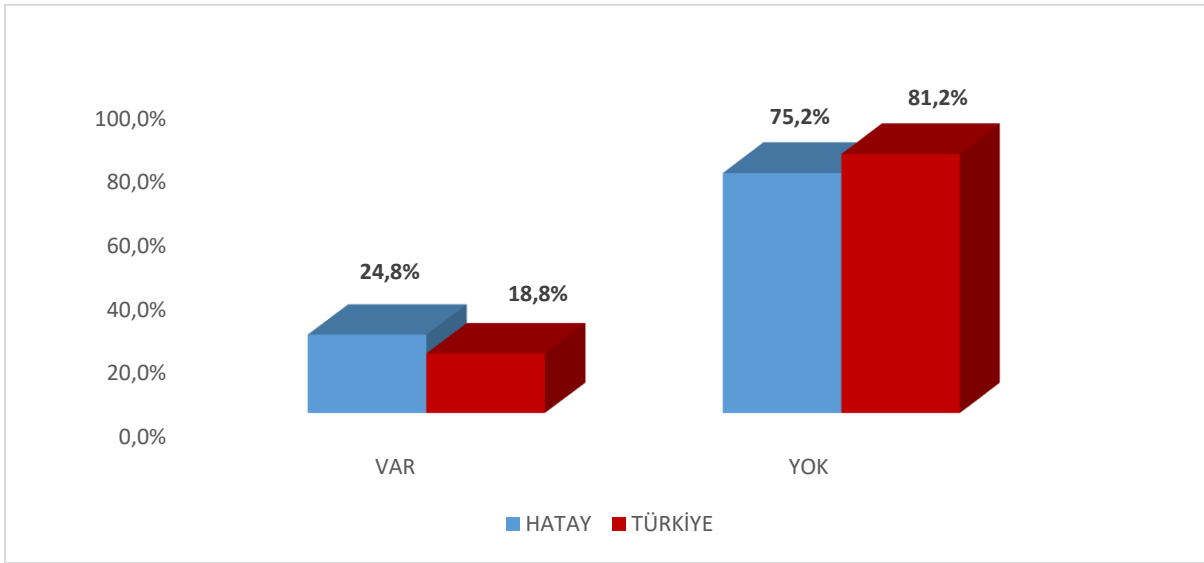
Şekil 11: Ar-Ge Çalışması Yapan İşyeri Durumu

Kaynak: İPA 2018

Hatay ilinde 17 sektörden 13 sektörde bulunan işyerleri Ar-Ge çalışması yapmaktadır. İl genelinde Ar-Ge çalışması yapan işyeri oranı yüzde 14,5 olarak gerçekleşmiştir. İmalat sektöründe bulunan işyerlerinin yüzde 38,9'u Ar-Ge çalışması yapmakta, ikinci sırada ise yüzde 33,3 ile Finans ve Sigorta Faaliyetleri sektörü bulunmaktadır. Oranının yüksek çıkmasının sebebi bu sektördeki işyeri sayısının az olması etkili olmuştur. Üçüncü sırada yüzde 20 ile Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri sektörü bulunmaktadır. Dördüncü ve beşinci sırada ise yüzde 17,6 ile Diğer Hizmet Faaliyetleri ve yüzde 14,6 ile Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri sektörleri yer almaktadır. Bu beş sektör Ar-Ge çalışması yapan işyeri oranı anlamında Hatay ili ortalamasına göre yüksek bir seviyededir. Türkiye genelinde 20+ istihdamlı işyerlerinin de Hatay ili ile aynı oran olarak yüzde 14,5'i Ar-Ge çalışması yapmakta ve ilk iki sektör olarak yüzde 33,5 ile Bilgi ve İletişim ve yüzde 31,2 ile İmalat sektörleri ön plana çıkmaktadır. Hatay ilinde en fazla işverenler Toptan ve Perakende Ticaret sektöründe olmasına rağmen Ar-Ge çalışması yapan işyeri oranı yüzde 11,9 ile il geneli Ar-Ge çalışması yapan işyeri oranının altında yer almaktadır.

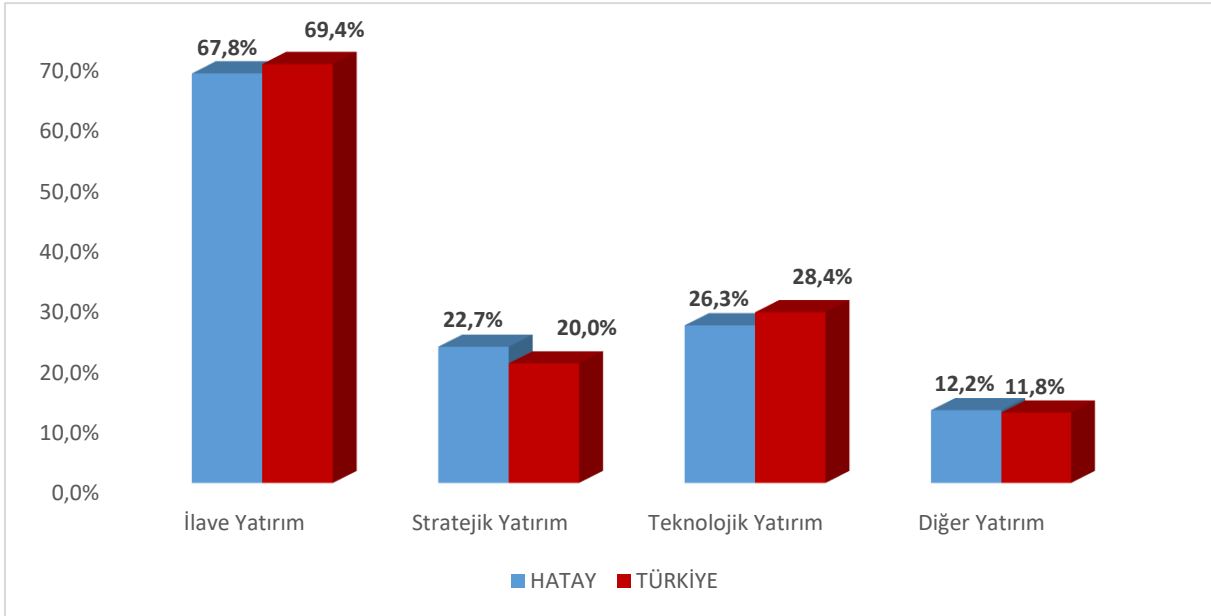
Şekil 12: Gelecek Bir Yıl İçinde Yatırım Planlayan İşyeri Oranı (%)

Kaynak: İPA 2018

Hatay ilinde 20+ çalışanı olan işyerlerinin yüzde 24,8'i gelecek bir yıl içinde yatırım planlamakta iken, bu oran Türkiye genelinde yüzde 18,8 olarak gerçekleşmiştir. Şekil 13'te planlanan yatırım türlerine yer verilmiştir.

Şekil 13: Gelecek Bir Yıl İçinde Planlanan Yatırım Oranı (%)

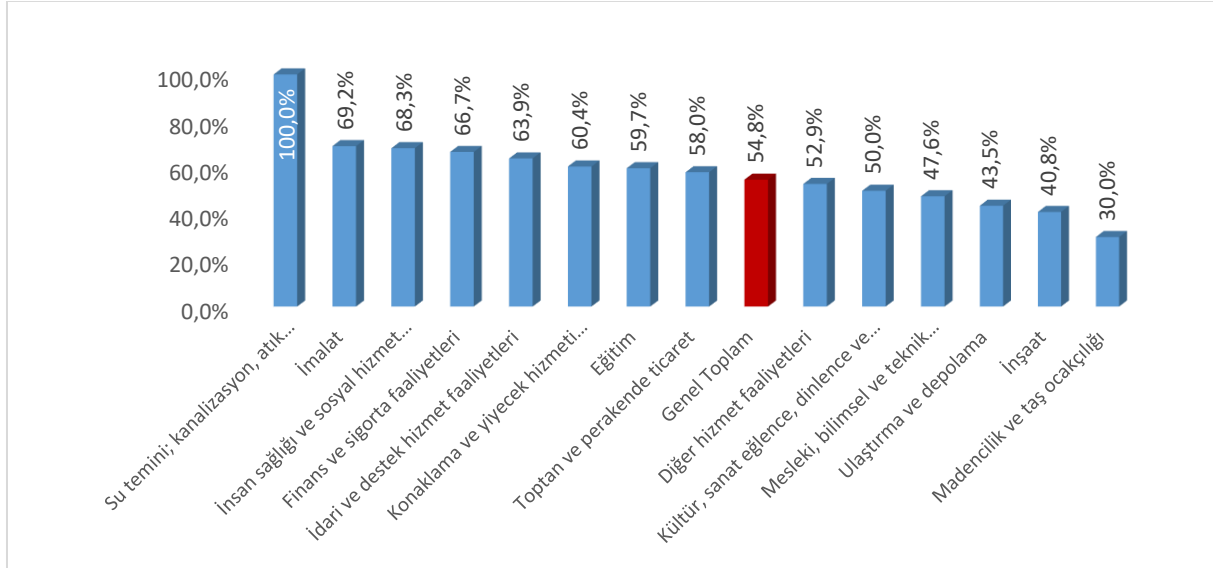

Kaynak: İPA 2018

Gelecek bir yıl içinde yatırım yapmayı planlayan işyerleri yatırım türlerine göre incelendiğinde; Hatay ilinde yatırım yapmayı planlayan 20+ çalışanı olan işverenlerin yüzde 67,8'i ilave yatırım, yüzde 26,3'ü teknolojik yatırım ve yüzde 22,7'si stratejik yatırım yapmayı planlamaktadır.

Türkiye genelinde ise yatırım yapmayı planlayan işverenlerin yüzde 69,4'ü ilave yatırım, yüzde 28,4'ü teknolojik yatırım, yüzde 20'si stratejik yatırım ve yüzde 11,8'i diğer yatırım yapmayı planlamaktadır.

Şekil 14: Sektörlere Göre İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Oranları

Kaynak: İPA 2018

Şekil 14'te İŞKUR hizmetlerinden faydalanma oranları sektörler bazında gösterilmiştir. Hatay ilinde bulunan 20+ istihdamlı işyerlerinin yüzde 54,8'i İŞKUR hizmetlerinden faydalanmaktadır. Türkiye genelinde ise İŞKUR hizmetlerinden faydalanma oranı yüzde 46,7 olarak gerçekleşerek, bu oran Hatay ili için Türkiye ortalamasının üzerinde bulunmaktadır.

Hatay ilinde Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri sektöründe yer alan işyerlerinin hepsi İŞKUR hizmetlerinden faydalanmaktadır. Bu sektördeki araştırma kapsamına giren işyeri sayısının az olması oranın yüksek çıkmasında da etkili olmuştur. İlde sektörel olarak işyeri sayısı sıralamasında ikinci sırada olan İnşaat sektöründe İŞKUR hizmetlerinden faydalanma oranının son sıralarda olması dikkat çekmektedir.

Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı, Finans ve Sigorta Faaliyetleri, Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri, Bilgi ve İletişim sektörleri İŞKUR faaliyetlerinden hiç yararlanmamıştır.

Tablo 9: Sektörlere Göre İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Oranları

Sektörler	Çalışanlara Yönelik Eğitim	Danışmanlık ve Yönlendirme	Eleman Talebi	İEP	KÇÖ	Kurs
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	0,0%	100,0%	100,0%	33,3%	0,0%	0,0%
İmalat	13,3%	76,6%	84,4%	44,5%	11,7%	11,7%
Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri	20,0%	60,0%	60,0%	20,0%	20,0%	20,0%
İnşaat	3,8%	69,2%	70,5%	33,3%	1,3%	2,6%
Toptan ve Perakende Ticaret	16,0%	69,5%	77,1%	46,6%	15,3%	16,0%
Ulaştırma ve Depolama	14,9%	74,3%	71,6%	40,5%	10,8%	13,5%
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	13,8%	69,0%	75,9%	62,1%	13,8%	13,8%
Finans ve Sigorta Faaliyetleri	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	10,0%	70,0%	80,0%	50,0%	10,0%	10,0%
İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri	8,7%	65,2%	69,6%	39,1%	4,3%	4,3%
Eğitim	12,5%	70,0%	70,0%	67,5%	12,5%	12,5%
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	21,4%	67,9%	67,9%	82,1%	21,4%	17,9%
Kültür, Sanat Eğlence, Dinlenme ve Spor	0,0%	75,0%	75,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Diğer Hizmet Faaliyetleri	11,1%	33,3%	55,6%	44,4%	0,0%	11,1%
Genel Toplam	12,8%	71,1%	75,2%	46,4%	11,0%	11,7%

Kaynak: İPA 2018

İŞKUR hizmetlerinden faydalanmış olan işyerleri en çok yüzde 75,2 ile Eleman Talebi hizmeti almıştır. İşyerlerinin 71,1'i Danışmanlık ve Yönlendirme alanında yararlanırken yüzde 46,4'ü İşbaşı Eğitim Programından yararlanmak için İŞKUR ile iletişime geçmişlerdir.

Sektörlerin İŞKUR'un hangi hizmetlerinden daha çok yararlandığı sorusunun cevabı ise yukarıdaki Tablo 9'da yer almaktadır. Madencilik ve taş ocakçılığı sektöründeki İŞKUR hizmetlerinden faydalanan işyerlerinin tamamı, hem Eleman Talebi hem de Danışmanlık ve Yönlendirme hizmetinden faydalanmışlardır. Finans ve Sigorta Faaliyetleri sektöründe ise İŞKUR hizmetlerinden faydalanan işyerlerinin tamamı Danışmanlık ve Yönlendirme hizmetinden faydalanmıştır. Ancak bu sektörlerde araştırma kapsamına giren işyeri sayılarının düşük olması oranların yüksek çıkmasına sebep olmaktadır.

İŞKUR hizmetlerinden faydalanan İmalat sektöründe yer alan işyerlerinin yüzde 84,4'ü İşbaşı Eğitim Programı, yüzde 76,6'sı ise Danışmanlık ve Yönlendirme, yüzde 44,5'i İşbaşı Eğitim

Programı hizmetlerinden faydalanmıştır. Ayrıca İmalat sektöründe İŞKUR hizmetlerinden faydalanan işyerleri en az bir İŞKUR hizmetinden yararlanmıştır. İmalat sektöründeki işyeri sayısının, bu sektördeki İŞKUR hizmetlerinden faydalanan işyerleri oranının fazla olması da dikkat çekmektedir.

Özellikle kısa çalışma ödeneği almak için diğer sektörlerle nazaran İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri ve Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri sektörleri işverenleri daha çok İŞKUR ile temasa geçmiştir. Bu sonuçtan hareketle Hatay ilinde, zorlayıcı sebepler dolayısıyla İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri ve Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri sektöründeki işyerlerinin daha çok İŞKUR'dan destek almış olduğu söylenebilir.

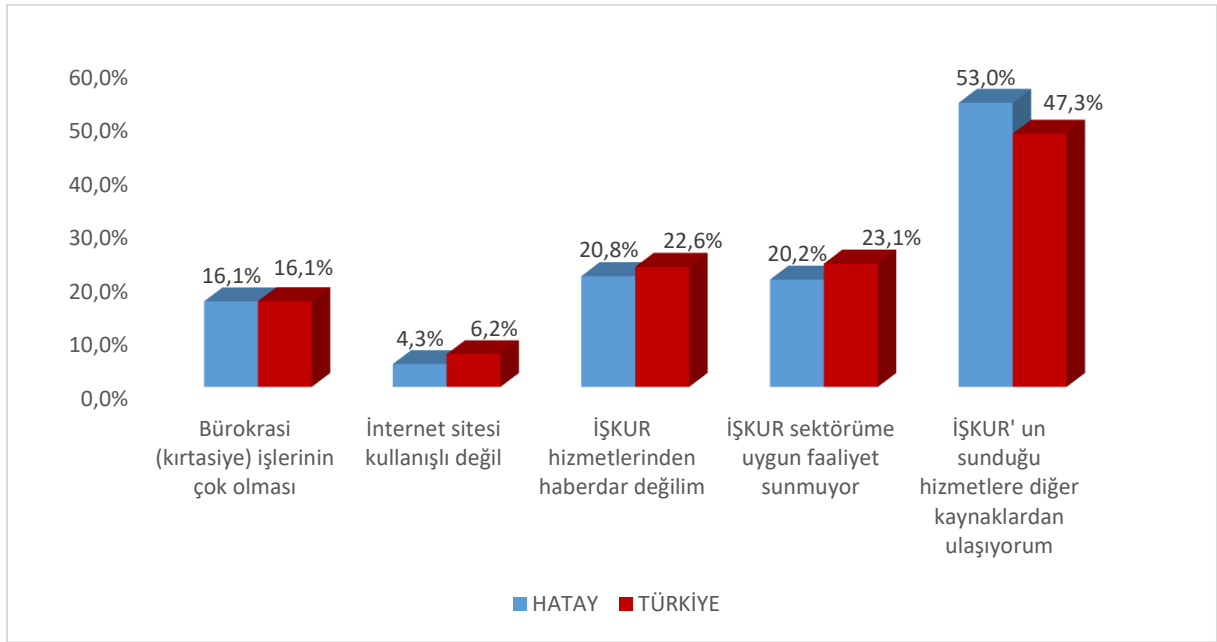
Tablo 10: İŞKUR Hizmetlerinden Yararlananların Memnuniyet Durumu

Memnuniyet	Çalışanlara Yönelik Eğitim	Danışmanlık ve Yönlendirme	Eleman Talebi	İşbaşı Eğitim Programları	Kısa Çalışma Ödeneği	Mesleki Eğitim Kursu
Kararsızım	15,3%	1,7%	4,5%	3,4%	22,6%	19,7%
Memnun Değilim	1,4%	0,7%	2,6%	2,7%	0,0%	0,0%
Memnunum	83,3%	97,5%	92,9%	93,9%	77,4%	80,3%

Kaynak: İPA 2018

Hatay ilinde İŞKUR hizmetlerinden yararlananların memnuniyet oranları incelendiğinde; en fazla memnuniyet yüzde 97,5 ile Danışmanlık ve Yönlendirme hizmeti olmuştur. Bu hizmeti memnuniyet düzeyinde yüzde 93,9 ile İşbaşı Eğitim Programları, yüzde 92,9 ile Eleman Talebi hizmeti izlemektedir. Bu hizmetleri yüzde 83,3 ile Çalışanlara Yönelik Eğitim, yüzde 80,3 ile Mesleki Eğitim Kursu ve yüzde 77,4 ile Kısa Çalışma Ödeneği hizmetleri izlemektedir. Yine bu hizmetlerde kararsızlık oranları yüksektir.

Şekil 15: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanmama Nedenleri

Kaynak: İPA 2018

Hatay ilinde İŞKUR hizmetlerinden faydalanmama nedenlerinde ilk üç sırada, yüzde 53 ile İŞKUR'un sunduğu hizmetlere diğer kaynaklardan ulaşılabilmesi, yüzde 20,8 ile İŞKUR hizmetlerinden haberdar değilim ve yüzde 20,2 ile İŞKUR'un sektöre uygun faaliyet sunmaması gerekçe gösterilmiştir. Türkiye genelinde ise Hatay ilinde olduğu gibi ilk sırada yüzde 47,3 ile İŞKUR'un sunduğu hizmetlere diğer kaynaklardan ulaşılabilmesi gerekçe gösterilmiştir. Türkiye genelinde Hatay ilinden farklı olarak iki ve üçüncü sırada yüzde 23,1 ile İŞKUR'un sektöre uygun faaliyet sunmaması ve yüzde 22,6 ile İŞKUR hizmetlerinden haberdar olunmaması gerekçe gösterilmiştir.

Mevcut İstihdam

Hatay ilinde araştırma kapsamına dahil olan 20+ istihdamlı işyerlerinde çalışanların verileri Mevcut İstihdam başlığı altında incelenecektir.

Hatay ilinde 20+ istihdamlı işyerleri için toplam çalışan sayısı 53 bin 568 olarak tespit edilmiştir. Cinsiyet bağlamında ele alındığında ise 44 bin 491 çalışan erkeklerden, 9 bin 76 çalışan ise kadınlardan oluşmaktadır.

Tablo 11: Sektörlere ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayısı

Sektörler	Kadın Çalışan Sayısı	Erkek Çalışan Sayısı	Toplam Çalışan Sayısı
İmalat	1.653	18.070	19.723
İnşaat	645	7.069	7.715
Ulaştırma ve Depolama	423	6.854	7.276
Toptan ve Perakende Ticaret	1.246	5.274	6.520
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	2.391	1.759	4.151
Eğitim	1.696	1.262	2.957
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	380	962	1.342
İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri	182	1.148	1.330
Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri	73	556	630
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	121	406	527
Diğer Hizmet Faaliyetleri	120	360	480
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	25	367	392
Kültür, Sanat Eğlence, Dinlenme ve Spor	44	229	273
Finans ve Sigorta Faaliyetleri	68	94	162
Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtım	0	68	68
Gayrimenkul Faaliyetleri	9	13	22
Genel Toplam	9.076	44.491	53.568

Kaynak: İPA 2018

Sektörlere göre dağılımda ise; Hatay ilinde çalışanların önemli bir ağırlığı İmalat, İnşaat ile Ulaştırma ve Depolama sektörlerinde istihdam edilmektedir. İmalat sektörünün Hatay ili için önemi bu verilerden de anlaşılmaktadır. Erkeklerin yüzde 91,6'sı, kadınların ise yüzde 8,4'ü İmalat sektöründe istihdam edilmektedir. Toplam çalışan sayıları içinde ise imalat sektöründe çalışma oranı yüzde 36,8 olarak gerçekleşmiştir.

Hatay ilinde 20+ çalışanı olan İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri ve Eğitim sektöründe Türkiye genelinde olduğu gibi kadın çalışan sayısı, erkek çalışan sayısından daha olduğu görülmektedir.

Tablo 12: Meslek Grupları ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayıları

Meslek Grupları	Kadın Çalışan Sayısı	Erkek Çalışan Sayısı	Toplam Çalışan Sayısı
Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar	311	12.818	13.129
Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar	455	11.696	12.151
Profesyonel Meslek Mensupları	2.911	3.451	6.363
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	1.282	5.047	6.329
Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	988	4.988	5.977
Hizmet ve Satış Elemanları	1.244	3.256	4.500
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	1.660	2.281	3.941
Yöneticiler	225	831	1.056
Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları	0	121	121
Genel Toplam	9.076	44.491	53.568

Kaynak: İPA 2018

Toplam çalışanların içerisinde Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar ve Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar gruplarındaki çalışanların oranı diğer meslek grupları ile kıyaslandığında önemli bir ölçüde ayrılmaktadır. Toplam çalışanların yüzde 47,2'si, erkek çalışanların yüzde 55,1'i bu meslek grubunda ilk iki sırada bulunmaktadır. Kadınlar da ise yüzde 32,1 oranı ile ilk sırada Profesyonel Meslek Mensupları, yüzde 18,3 oranı ile Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar ikinci sırada yer almaktadır. Üçüncü sırada ise erkek ve kadınlarda Nitelik Gerektirmeyen Meslekler grubu yer almaktadır.

Çalışan sayısının en az olduğu meslek grupları ise Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar, Yöneticiler, Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları olmuştur. Hatay ilinin sosyo-ekonomik yapısında ormancılık ya da tarımsal faaliyet anlamında çalışanların tamamı erkeklerden oluşmuştur.

Hatay ili genelinde Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar meslek grubunda çalışan oranı en düşüklerde olmasına rağmen kadınlarda ise bu oranın ikinci sırada yer alması dikkat çekmektedir.

Tablo 13: En Fazla Çalışılan Olan Meslekler

Kadın	Erkek	Toplam
Temizlik Görevlisi	Hadde İşçisi	Hadde İşçisi
Hemşire	Tır-Çekici Şoförü	Tır-Çekici Şoförü
Ön Muhasebeci	Ustabaşı/Postabaşı/Formen/Atölye Sorumlusu	Ustabaşı/Postabaşı/Formen/Atölye Sorumlusu
Muhasebeci	Şoför-Yük Taşıma	Temizlik Görevlisi
Büro Memuru (Genel)	Filtre İmal İşçisi	Şoför-Yük Taşıma
Sekreter	Temizlik Görevlisi	Filtre İmal İşçisi
Satış Danışmanı / Uzmanı	Beden İşçisi (Genel)	Beden İşçisi (Genel)
Filtre İmal İşçisi	Beden İşçisi (İnşaat)	Hemşire
Okul Öncesi Öğretmeni	Satış Danışmanı / Uzmanı	Büro Memuru (Genel)
Kasiyer	İnşaat İşçisi	Satış Danışmanı / Uzmanı

Kaynak: İPA 2018

Tablo 13'te ise Hatay ilinde cinsiyet bazında en fazla çalışılan meslekler görülmektedir. Özellikle en fazla çalışılan ilk 10 mesleğin sıralamaları değişse de erkek çalışanlar ve toplam çalışanlar bazında aynı olması, toplam çalışanlar içinde erkeklerin ağırlıkta olmasından kaynaklanmaktadır. Hadde İşçisi hem erkeklerde hem de toplamda en fazla çalışılan meslek olarak ortaya çıkmıştır. Kadınlarda ise Temizlik Görevlisi mesleği en fazla çalışılan meslektir. Kadınların en fazla çalıştığı meslekler içerisinde hem erkeklerden hem de toplamdan farklı olarak Okul Öncesi Öğretmeni ve Kasiyer meslekleri bulunmaktadır. Erkeklerde ise en fazla çalıştığı meslekler içerisinde hem kadınlarda hem de toplamdan farklı olarak Beden İşçisi (İnşaat) ve İnşaat İşçisi meslekleri bulunmaktadır.

AÇIK İŞLER

Açık işler; işgücü piyasasında işverenlerin ihtiyaçlarını ortaya koyan, gerek meslek gerekse talep edilen beceri ve eğitim düzeyi bilgisini elde etmek suretiyle açılacak olan mesleki eğitim kursları, işverenlere verilmesi muhtemel teşvikler ve iş arayanları doğru mesleklere yönleltmek anlamında alınacak kararları etkileyen önemli verileri içermektedir.

Çalışma kapsamında işyerlerine ziyaret esnasında açık işlerinin bulunup bulunmadığı ve işyerlerine açık iş bulunan mesleklerin yanında, bu meslekte cinsiyet tercihlerinin olup olmadığı, açık iş olan meslekler için talep edilen asgari eğitim düzeyi, aranan beceriler, açık işleri hangi kanallar ile aradıkları ve aranma süresi de sorulmuştur. Bu başlık altında açık iş kapsamında derlenen veriler incelenecektir.

Tablo 14: Sektörlere Göre Açık İş Sayısı, Açık İş Oranı ve Açık İş Olan İşyeri Oranı

Sektörler	Açık İş Sayısı	Açık İş Oranı	Açık İş Olan İşyeri Oranı
İmalat	288	1,4%	27,0%
İnşaat	139	1,8%	15,7%
Toptan ve Perakende Ticaret	106	1,6%	14,2%
Ulaştırma ve Depolama	72	1,0%	12,9%
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	30	2,2%	25,0%
İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri	22	1,6%	11,1%
Eğitim	19	0,6%	11,9%
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	19	0,5%	14,6%
Diğer Hizmet Faaliyetleri	10	2,1%	17,7%
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	10	2,0%	28,6%
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	10	2,6%	20,0%
Gayrimenkul Faaliyetleri	10	32,3%	100,0%
Kültür, Sanat Eğlence, Dinlenme ve Spor	2	0,8%	12,5%
Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı	0	0,0%	0,0%
Finans ve Sigorta Faaliyetleri	0	0,0%	0,0%
Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri	0	0,0%	0,0%
Bilgi ve İletişim	0	0,0%	0,0%
Genel Toplam	739	1,4%	17,2%

Kaynak: İPA 2018

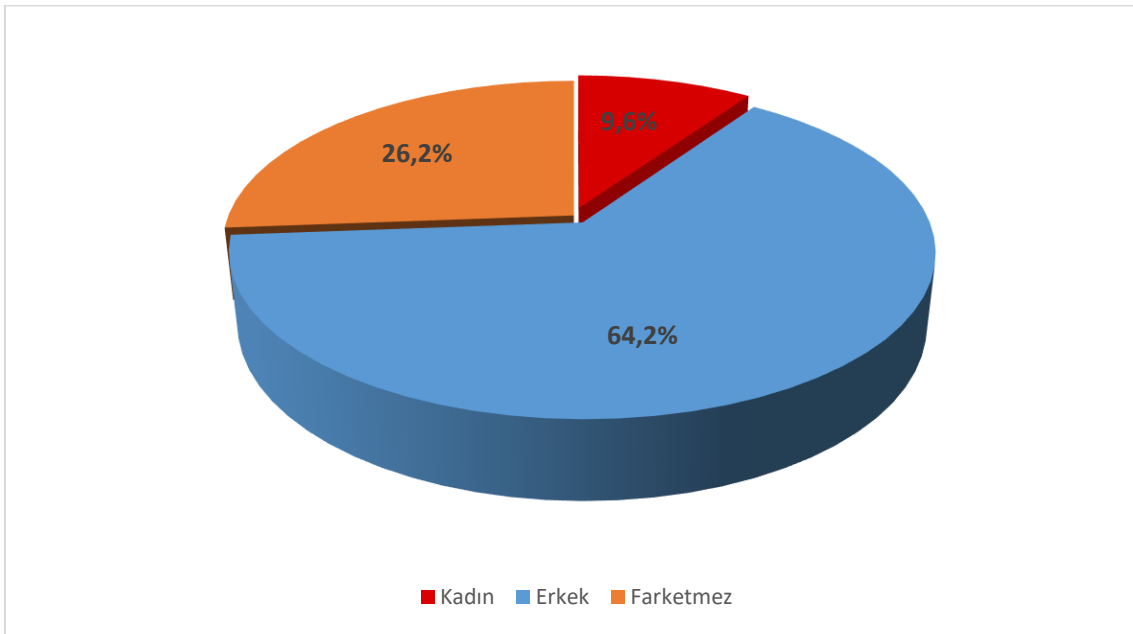
Hatay ili İşgücü Piyasası Araştırması sonucunda 185 işyerinde 739 kişilik açık iş tespit edilmiştir. Hatay ilinde İmalat sektörünün açık işlerde önemli bir ağırlığının olduğu görülmektedir. 739 kişilik açık işin yüzde 39'una tekabül eden 288 kişilik kısmı, İmalat sektöründeki işverenlerden gelmiştir. Açık iş sayısının yoğun olduğu diğer sektörler ise İnşaat ile Toptan ve Perakende Ticaret sektörleridir.

Açık iş oranı; açık iş sayısının, açık iş sayısı ve mevcut istihdam sayısının toplamına oranlanması suretiyle elde edilmektedir. Tablo 14'ten de görüleceği üzere Hatay ilinde açık iş oranı yüzde 1,4 olarak tespit edilmiş olup, bu oran Hatay ilindeki 20+ istihdamlı işyerleri bağlamında her 99 kişilik dolu kadronun yanında 1 kişilik doldurulmayı bekleyen kadronun bulunduğu anlamına gelmektedir. Açık iş oranının en yüksek olduğu sektör ise yüzde 32,3 ile Gayrimenkul Faaliyetleri sektörü olarak tespit edilmiştir. Bu sektörde oranın bu kadar yüksek çıkmasında mevcut çalışan sayısının çok az olması etkili olmuştur.

Hatay ilinde araştırma kapsamına giren 20+ istihdamlı işyerlerinin yüzde 17,2'sinde açık iş bulunmaktadır. Bu oran Türkiye ortalamasının altında olup Türkiye geneli için açık işi olan işyeri oranı yüzde 23,3 olarak gerçekleşmiştir.

Açık işi olan işyeri oranında, Gayrimenkul Faaliyetleri sektörü yüzde 100 ile ön plana çıksada, sektörde Hatay ilinde 20+ çalışanı olan 22 işyeri bulunmaktadır. Bu nedenle Hatay ilinde hem işyeri sayısı hem de açık iş sayısı dikkate alındığında, açık işi olan işyeri oranında İmalat sektörü ön plana çıkmaktadır. İmalat sektöründe yer alan yaklaşık her 3 işyerinden 1'inde açık iş bulunmaktadır.

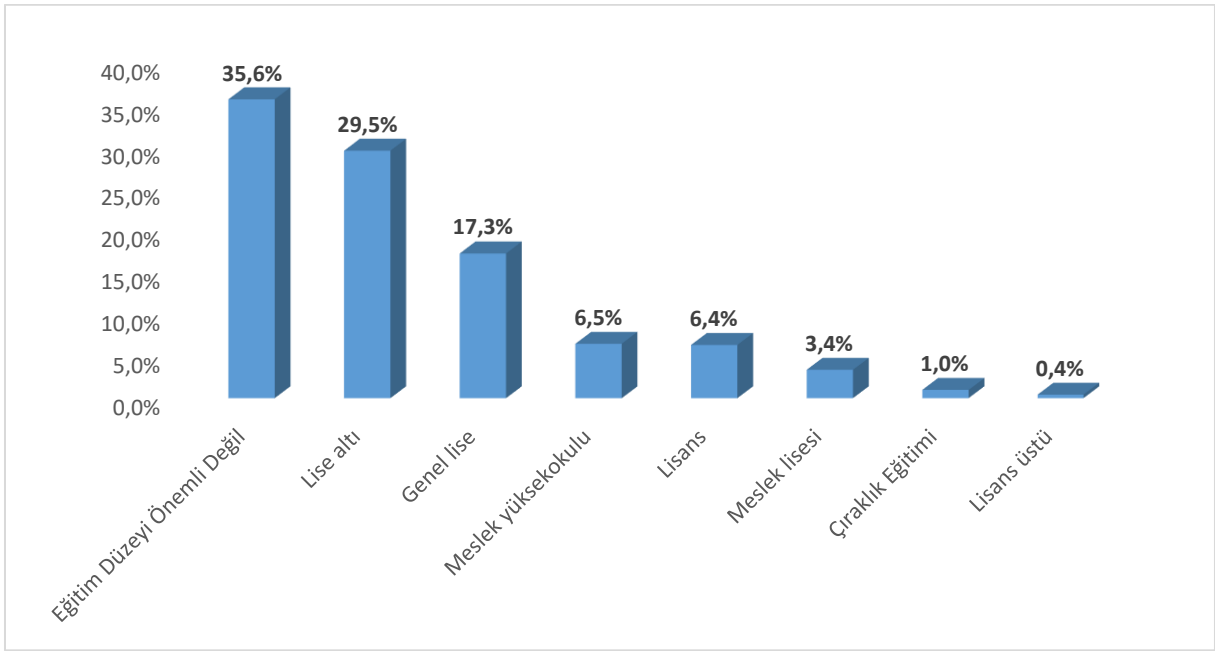
Şekil 16: Açık İşlerde Cinsiyet Tercihi

Kaynak: İPA 2018

Şekil 16'da Hatay ilinde ve Türkiye genelinde araştırma sonucunda elde edilen açık işlerde 20+ çalışanı bulunan işverenlerin cinsiyet tercihleri gösterilmektedir. Hatay ilinde açık işlerin yüzde 64,2'sinde işverenler erkek işgücü talep etmekte iken, bu oran Türkiye genelinde yüzde 39,4 olarak gerçekleşmiştir. Kadın işgücü istihdam etme eğilimi ise Türkiye genelinde yüzde 8,9 iken, Hatay ilinde yüzde 9,6 düzeyine çıkmıştır. Türkiye genelinde işverenlerin yaklaşık yarısı açık işlerinde herhangi bir cinsiyet tercihinde bulunmamıştır. Hatay ilinde ise işverenlerin yüzde 26'sı açık işlerinde cinsiyet tercihinde bulunmamıştır. Kadın çalışan oranı düşük olmasına rağmen her 4 açık işten 1 tanesinde cinsiyet çok önemli görülmemiştir.

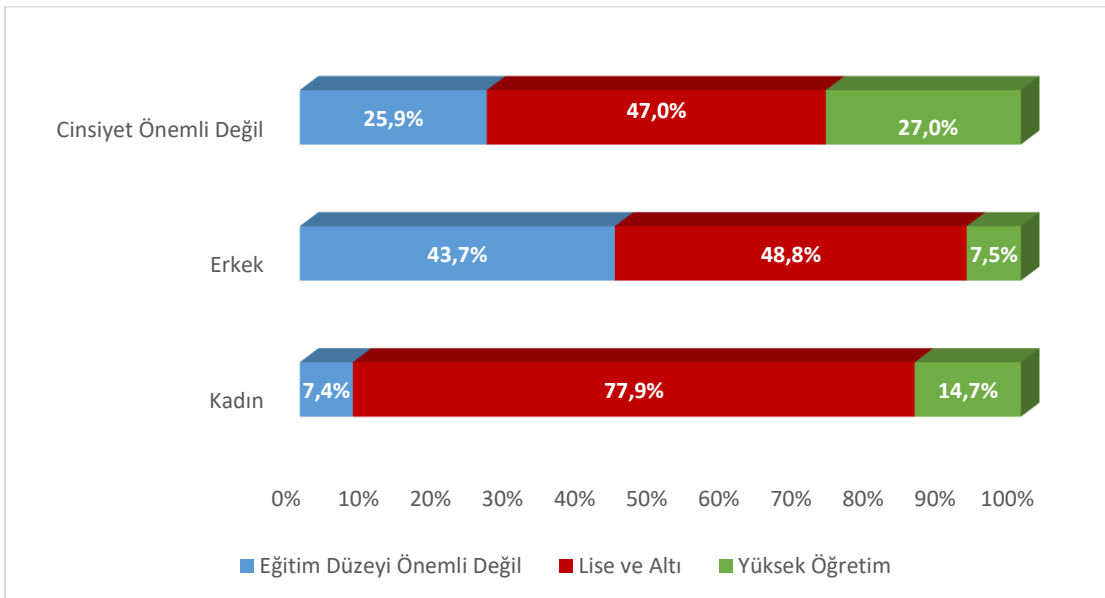
Şekil 17: Açık İşlerin Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı

Kaynak: İPA 2018

Hatay ilindeki açık işlerin yüzde 35,6'sında işverenler herhangi bir eğitim düzeyi talep etmemişlerdir. En fazla oranda ikinci sırada bulunan eğitim düzeyi ise yüzde 29,5 ile Lise Altı seviyesi olarak görülmektedir. Açık işlerde en az talep edilen eğitim seviyesi ise yüzde 0,5 ile Lisans Üstüdür. Hatay işgücü piyasasında açık işlerde eğitim düzeyinin çok önemli olmadığı görülmektedir.

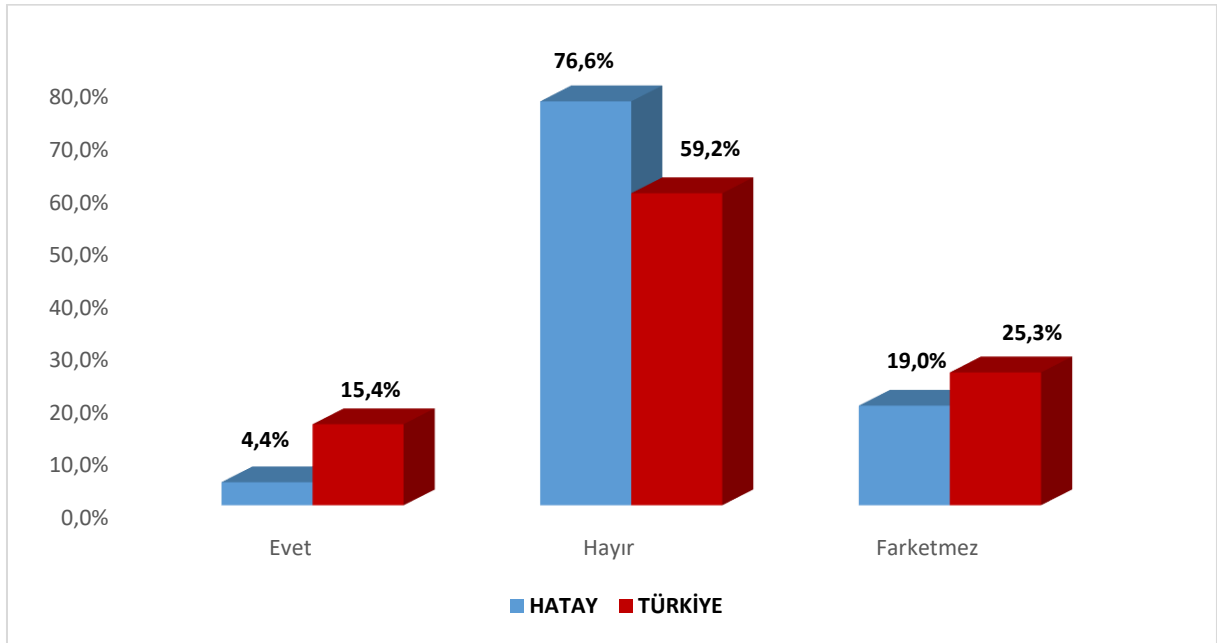
Şekil 18: Açık İşlerin Cinsiyet ve Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı

Kaynak: İPA 2018

Şekil 18’de açık işlerin cinsiyete ve eğitim düzeyine göre dağılımı görülmektedir. Cinsiyetin önemli olmadığı açık işlerde, yüzde 25,9 oranında eğitim düzeyi de önemli görülmemektedir. Yüzde 47 oranında lise ve altı seviyesinde ve yüzde 27 oranında ise yüksek öğretim seviyesinde işgücü tercih edilmektedir. Erkeklerin tercih edildiği açık işlerde yüzde 43,7 oranında, kadınların tercih edildiği açık işlerde ise yüzde 7,4 oranında eğitim düzeyi önemli görülmemektedir. Talep edilen açık işlerde kadınlardan ziyade erkeklerde eğitim düzeyi önemli değil seçeneği ön plana çıkmaktadır. Kadın ve erkek işgücü talebi için bir değerlendirme yapılacak olursa; kadınlarda erkeklere nazaran daha fazla oranda lise ve altı seviyesinde işgücü talep edilmiştir.

Şekil 19: Açık İşlerde Engelli Çalıştırmak İstenmesi

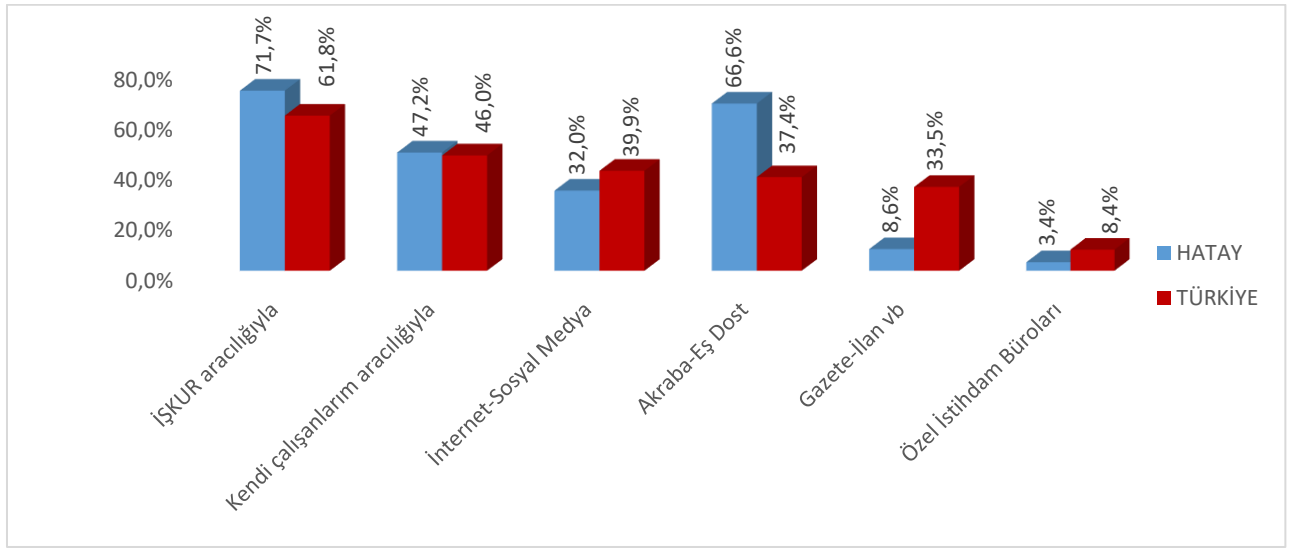

Kaynak: İPA 2018

Açık iş olan mesleklerde engelli çalıştırılmak istenmesi durumu incelendiğinde; Hatay ilinde yüzde 4,4 oranında evet denilmiştir. Farketmez diyenlerin oranı yüzde 19’dur. Yani açık işler açısından genel değerlendirmede her 5 açık iş için 1 engelli tercih edilebileceği söylenmiştir.

Türkiye genelinde ise yüzde 15,4 oranında evet, yüzde 25,3 oranında farketmez denmiştir. Yani her 5 açık iş için 2 engelli tercih edilebileceği söylenmiştir. Hatay ili Türkiye geneline göre engelli işçi çalıştırma eğiliminin daha düşük oranda olduğu gözlemlenmiştir.

Şekil 20: Açık İşlerin Arama Kanallarına Göre Dağılımı

Kaynak: İPA 2018

Açık işlerin hangi arama kanalı ile işgücü piyasasına sunulduğu özellikle İŞKUR için önemli bir konuyu oluşturmaktadır. Piyasadaki açık işlerin Kuruma kazandırılması yoluyla daha çok kişiyi işe yerleştirmek için hangi beceri ve eğitim düzeylerinin talep edildiğinin bilinmesi açılacak olan aktif işgücü programlarının etkinliği açısından önem arz etmektedir.

Şekil 20’de Hatay ili ve Türkiye genelinde karşılaştırmalı olarak açık işlerin arama kanalına göre dağılımı mevcuttur. Hatay ilinde 20+ istihdamlı işyerlerinden alınan açık işlerin yüzde 71,7 gibi büyük bir oranı İŞKUR aracılığıyla aranmaktadır. Bu oran Türkiye geneli için yüzde 61,8 olarak gerçekleşmiştir. Hatay ilinde ikinci sırada yüzde 66,6 ile Akraba-Eş Dost Aracılığıyla arama kanalı kullanılmıştır. Üçüncü sırada ise yüzde 47,2 ile Kendi Çalışanlarım Aracılığıyla arama kanalı olarak kullanılmıştır.

Tablo 15: Cinsiyete Göre Açık İşlerde Talep Edilen Becerilerin Öncelik Sıralaması

Beceri	Kadın	Erkek	Cinsiyet Önemli Değil	Genel Toplam
Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe	3	2	1	1
Fiziki ve Bedensel Yeterlilik	4	1	4	2
Takım Çalışması	5	3	3	3
Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme	2	4	6	4
İletişim ve İfade Yeteneği	1	7	2	5
Hesap Yapabilme (Analitik Beceri)	2	5	7	6
Bilgisayar Kullanımı	1	8	8	7
Proje Tabanlı Çalışma	-	6	9	8
Satış ve Pazarlama Becerisi	6	9	5	9
Yabancı Dil	-	10	10	10

Kaynak: İPA 2018

Hatay ilinde cinsiyete göre açık işlerde talep edilen becerilerin öncelik sıralaması incelendiğinde, Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe becerisi hem cinsiyetin önemli olmadığı durumlarda hem de genel toplamda birinci sıradadır. Erkeklerde ise birinci sırada Fiziki ve Bedensel Yeterlilik becerisi, kadınlarda İletişim ve İfade Yeteneği ve Bilgisayar Kullanımı becerilerinin öncelikli olduğu görülmektedir. Yabancı Dil becerisi hem herhangi bir cinsiyet tercihinde bulunulmayan hem de erkeklerde açık işlerde, son sırada talep edilen beceri olarak ortaya çıkmıştır.

Tablo 16: Meslek Gruplarına Göre Açık İş Sayısı ve Açık İş Oranı

Meslek Grupları	Toplam Açık İş Sayısı	Açık İş Oranı
Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar	245	1,8%
Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar	130	1,1%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	113	1,8%
Hizmet ve Satış Elemanları	85	1,9%
Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Prof. Meslek Mensupları	63	1,0%
Profesyonel Meslek Mensupları	55	0,9%
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	45	1,1%
Yöneticiler	3	0,3%
Genel Toplam	739	1,4%

Kaynak: İPA 2018

Hatay ilinde açık işlerin meslek gruplarına göre dağılımı incelendiğinde; en fazla Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar olduğu tespit edilmiş olup, bu gruptaki açık iş sayısının toplam açık iş sayısı içindeki oranı yüzde 33,1'dir. İkinci sırada ise Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar meslek grubu bulunmaktadır.

Hatay ili için tespit edilen yüzde 1,4'lük açık iş oranı meslek grupları bazında da değerlendirildiğinde, açık iş oranı en yüksek oranda yüzde 1,9 ile Hizmet ve Satış Elemanları meslek grubunda olduğu görülmektedir. Daha sonra ise Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar ve Nitelik Gerektirmeyen Meslekler gelmektedir. Bahsettiğimiz bu üç meslek grubu il geneli açık iş oranının üzerinde bulunmaktadır.

Tablo 17: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerin Aranma Kanalları

Meslek Grubu	Akraba-Eş Dost	Gazete-İlan vb.	İnternet-Sosyal Medya	İŞKUR aracılığıyla	Özel İstihdam Büroları	Kendi çalışanlarım aracılığıyla
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	76,7%	7,0%	18,6%	62,8%	7,0%	39,5%
Hizmet ve Satış Elemanları	74,1%	11,1%	28,4%	64,2%	0,0%	53,1%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	91,7%	0,9%	23,1%	91,7%	0,0%	40,7%
Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları	-	-	-	-	-	-
Profesyonel Meslek Mensupları	26,4%	24,5%	52,8%	52,8%	1,9%	37,7%
Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar	55,6%	14,1%	29,9%	69,2%	4,3%	42,7%
Silahlı Kuvvetlerle İlgili Meslekler	-	-	-	-	-	-
Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	70,0%	1,7%	53,3%	51,7%	16,7%	43,3%
Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar	72,6%	0,0%	32,3%	86,3%	0,0%	65,3%
Yöneticiler	66,7%	33,3%	0,0%	0,0%	0,0%	66,7%
Genel Toplam	66,6%	8,6%	32,0%	71,7%	3,4%	47,2%

Kaynak: İPA 2018

Meslek gruplarına göre açık işlerin aranma kanalları değerlendirilecek olursa; İŞKUR'un en yüksek oranda kullanıldığı meslek grubu Nitelik Gerektirmeyen Meslekler olmuştur. Bu meslek gruplarındaki açık işlerin yüzde 91,7'si İŞKUR aracılığıyla işgücü piyasasına sunulmuştur. Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar, Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar, Hizmet ve Satış Elemanları ve Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar meslek gruplarındaki açık işler büyük oranda İŞKUR aracılığıyla karşılanmaktadır.

Özel İstihdam Büroları kanalıyla ihtiyaçlarını karşılamak isteyen meslek gruplarına baktığımızda Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları dikkat çekecek oranda yüksektir.

Tablo 18: Açık İş Olan Mesleklerden İstenen Becerilerde Öncelik Sıralaması

Meslekler	Bilgisayar kullanımı	Fiziki ve Bedensel Yeterlilik	Hesap Yapabilme (Analitik Beceri)	İletişim ve İfade Yeteneği	Proje Tabanlı Çalışma	Satış ve Pazarlama Becerisi	Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme	Takım Çalışması	Yabancı Dil	Yeterli Mesleki, Teknik Bilgi ve Tecrübe
Beden İşçisi (Genel)	-	1	4	2	5	-	-	-	-	3
Temizlik Görevlisi	-	1	-	4	-	-	3	5	-	2
Pazarlamacı	-	-	4	2	6	1	5	3	-	6
Ayakkabı Boyacısı	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Ön Muhasebeci	1	7	2	4	-	8	5	6	-	3
Garson (Servis Elemanı)	-	4	-	1	-	5	6	3	-	2
Tır-Çekici Şoförü	-	3	-	5	-	-	6	2	4	1
Satış Danışmanı / Uzmanı	3	7	4	1	-	2	6	5	-	5
Kasiyer	4	5	1	2	-	3	7	6	-	-
Sıvacı	-	1	3	4	-	-	-	-	-	2

Kaynak: İPA 2018

Tablo 18’de Hatay ilinde açık işi olan meslekler özelinde talep edilen becerilerin öncelik sıralaması bulunmaktadır. Beden İşçisi (Genel), Temizlik Görevlisi ve Sıvacı mesleklerinde aranan becerilerdeki ilk öncelik Fiziki ve Bedensel Yeterlilik olarak ön plana çıkmaktadır.

Ön Muhasebeci mesleğinde Bilgisayar Kullanımı, Satış Danışmanı/ Uzmanı ve Garson (Servis Elemanı) mesleklerinde İletişim ve İfade Yeteneği, Kasiyer mesleğinde Hesap Yapabilme (Analitik Beceri), Pazarlamacı mesleğinde Satış ve Pazarlama Becerisi, Ayakkabı Boyacısı ve Tır-Çekici Şoförü mesleklerinde ise Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe becerileri aranmaktadır.

Tablo 19: Cinsiyet Bazında En Çok Açık İş Olan Meslekler

Kadın	Erkek	Cinsiyet Önemli Değil	Genel Toplam
Ön Muhasebeci	Beden İşçisi (Genel)	Ayakkabı Boyacısı	Beden İşçisi (Genel)
Sekreter	Tır-Çekici Şoförü	Temizlik Görevlisi	Temizlik Görevlisi
Kasiyer	Sıvacı	Garson (Servis Elemanı)	Pazarlamacı
Temizlik Görevlisi	Şoför-Yük Taşıma	Pazarlamacı	Ayakkabı Boyacısı
Filtre İmal İşçisi	Makine Bakımcı	Satış Danışmanı / Uzmanı	Ön Muhasebeci
Otomasyon Sistemleri Teknisyeni	İnşaat Elemanları Kalıpcısı (Elle)	Kasiyer	Garson (Servis Elemanı)
Büro Memuru (Genel)	Betonarme Demircisi	Finans Hizmetleri Elemanı	Tır-Çekici Şoförü
Çocuk Gelişimi Meslek Elemanı	Ahşap Mobilya İmalatçısı	Hemşire	Satış Danışmanı / Uzmanı
Satış Danışmanı / Uzmanı	İmalat Mühendisi/Üretim Mühendisi	Ön Muhasebeci	Kasiyer
Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi	Mobilya Döşeme İşçisi	Süthane/ Mandıra İşçisi	Sıvacı

Kaynak: İPA 2018

Hatay ilinde en fazla açık iş olan meslekler; Beden İşçisi (Genel), Temizlik Görevlisi, Pazarlamacı, Ayakkabı Boyacısı, Ön Muhasebeci, Garson (Servis Elemanı), Tır-Çekici Şoförü, Satış Danışmanı/ Uzmanı, Kasiyer, Sıvacı meslekleridir.

İşverenlerin açık işlerinde kadın işgücü tercihinde bulundukları en fazla açık iş olan üç meslek ise Ön Muhasebeci, Sekreter, Kasiyerdir. Açık işlerde erkek işgücü tercihinin olduğu en fazla açık iş olan üç meslek Beden İşçisi (Genel), Tır-Çekici Şoförü, Sıvacıdır. Cinsiyetin önemli olmadığı açık işlerde ise Ayakkabı Boyacısı, Temizlik Görevlisi, Garson (Servis Elemanı) meslekleri ön plana çıkmaktadır.

TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER

Araştırma kapsamında işverenlere son 1 yıl içerisinde hangi mesleklerde eleman temininde güçlük çektikleri, temininde güçlük çektikleri eleman sayısı ve bunun nedenleri sorulmuştur. Derlenen verilerle Hatay ili işgücü piyasasının talep kısmını daha net görmek hedeflenmektedir. İşverenlerin karşılamakta güçlük çektiği mesleği, sayısını ve hangi nedenlerden ötürü aradığı çalışanı temin edemediğini bilmek, ilin istihdam politikasına da yön vereceğinden araştırmanın temininde güçlük çekilen meslekler bölümü önemli bilgiler içermektedir. Bu kapsamda bu bölümde temininde güçlük çekilen meslekler, sektörler ve meslek grupları bazında incelenecektir.

Araştırma kapsamında yapılan ziyaretler sonucu Türkiye genelinde 32 bin 229 işyerinde eleman temininde güçlük çekildiği tespit edilmiştir. Hatay ilinde ise 20+ istihdamlı 327 işyeri temininde güçlük çekilen meslek olduğunu ifade etmişlerdir. Yüzde 30,4 ile Hatay ilinin eleman temininde ülke genelinden 0,1 puan daha az eleman temininde güçlük çektiği görülmektedir. Söz konusu bu oran Türkiye geneli için yüzde 30,5 olarak hesaplanmıştır.

Hatay ilinde eleman temininde güçlük çeken işyerlerini sektörel olarak incelediğimizde; Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı ile Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri sektörlerinde bulunan işyerlerinin eleman temininde güçlük çekmedikleri dikkat çeken bir husus olarak karşımıza çıkmaktadır. Bunun yanı sıra eleman temininde en fazla oranda güçlük çeken işyerlerinin İmalat, İnşaat ve Toptan ve perakende ticaret sektörlerinde olduğu görülmektedir. Söz konusu sektörde çalışabilecek yeterli beceriye sahip elemanın bulunamaması faktörleri, sektörün temininde güçlük çekme oranının yükselmesine neden olmuştur.

İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektörü gibi Hatay ilinde işyeri sayısının yoğun olduğu bir sektörün eleman temininde güçlük çekilen işyeri oranının düşük çıkması dikkat çekmektedir. Bu sonuç, bu sektörün ilde eleman temininde diğer sektörlerle nazaran daha az zorluk çektiğini göstermektedir.

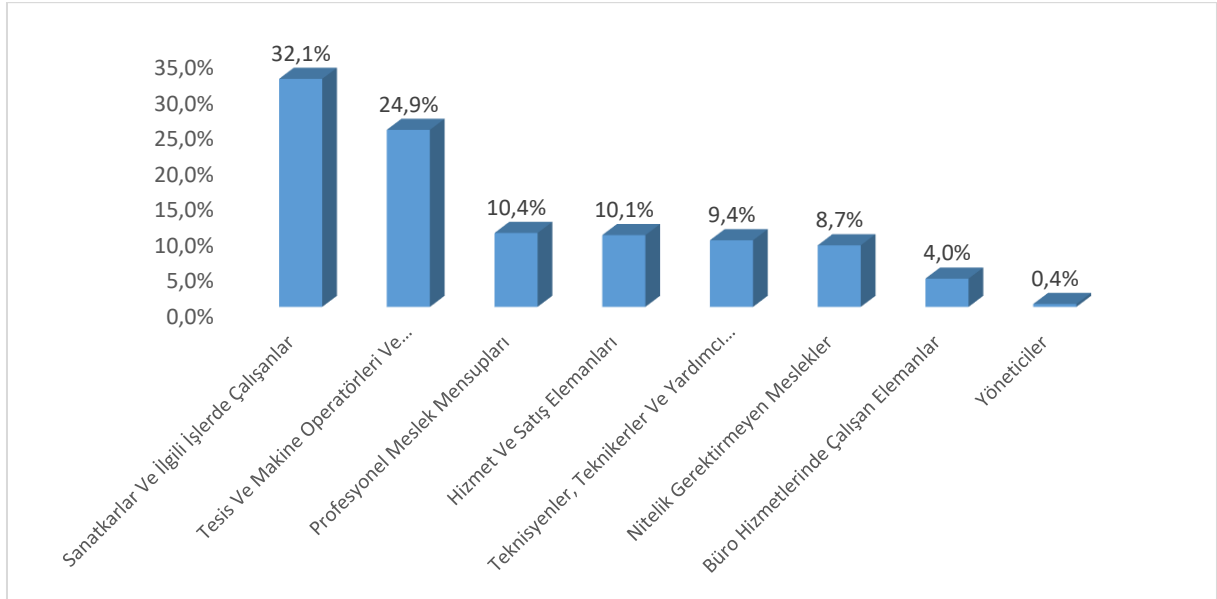
Tablo 20: Sektörlere Göre Temininde Güçlük Çekilen Kişi Sayısı

Sektörler	Temininde Güçlük Çekilen Eleman Sayısı
İmalat	323
İnşaat	178
Toptan ve Perakende Ticaret	173
Ulaştırma ve Depolama	134
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	61
Eğitim	43
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	29
İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri	25
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	18
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	14
Gayrimenkul Faaliyetleri	10
Diğer Hizmet Faaliyetleri	9
Finans ve Sigorta Faaliyetleri	4
Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor	3
Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı	0
Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faal.	0
Genel Toplam	1.024

Kaynak: İPA 2018

Hatay ilinde 1.024 kişinin temininde güçlük çekildiği tespit edilmiştir. Temininde güçlük çekilen kişi sayıları sektör bazında incelendiğinde, özellikle İmalat sektörü ön plana çıkmaktadır. Hatay ilinde temininde güçlük çekilen elemanların yüzde 32'si bu sektörde gerçekleşmiştir. Bunun dışında, İnşaat ile Toptan ve perakende ticaret sektörleri de eleman temininde güçlük çekmede ön plana çıkan diğer sektörlerdir.

Şekil 21: Temininde Güçlük Çekilen Kişilerin Meslek Gruplarına Göre Dağılımı

Kaynak: İPA 2018

Hatay ilinde meslek gruplarına göre temininde güçlük çekilen kişilere bakıldığında en çok 328 kişi ile Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek grubunda yer aldıkları görülmektedir. Eleman temininde güçlük çekilen kişilerin yüzde 32,1'i bu meslek grubunda yer almaktadır. Yöneticiler meslek grubu en az temininde güçlük çekilen meslek grubu olarak ortaya çıkmıştır.

Türkiye genelinde de 20+ istihdamlı işyerlerinde eleman temininde güçlük çekilme oranında birinci sırada Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar meslek grubu bulunurken , Hatay ilinde bu meslek grubu ikinci sırada yer almıştır. Benzer şekilde araştırma sonuçları göstermektedir ki Yöneticiler meslek grubu hem ülke geneli hem de Hatay ilinde eleman temininde en az güçlük çeken meslek grubudur.

Tablo 21: Mesleklere Göre TGÇM Dağılımı

TGÇM	Eleman Sayısı
Tır-Çekici Şoförü	88
Satış Danışmanı / Uzmanı	37
Pazarlamacı	28
Filtre İmal İşçisi	25
Ayakkabı Boyacısı	21
Tornacı (Torna Tezgâhı Operatörü)	20
CNC Torna Tezgâhı Operatörü	19
Temizlik Görevlisi	19
Hemşire	19
Diğer	749
Toplam	1.024

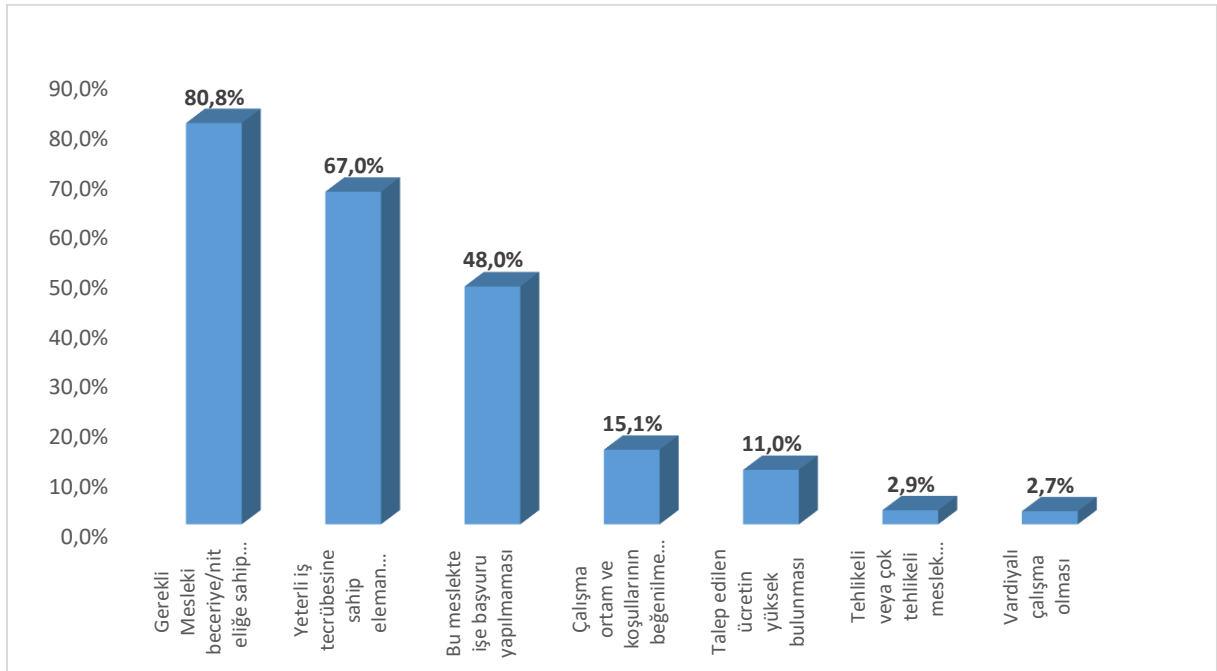
Kaynak: İPA 2018

Hatay ilinde temininde güçlük çekilen mesleklere bakıldığında ilk sırada 88 kişi ile Tır-Çekici Şoförü mesleği yer almaktadır. Bu mesleğin ardından sırasıyla 37 kişi ile Satış Danışmanı/ Uzmanı ve 28 kişi ile Pazarlamacı meslekleri gelmektedirler.

Geçtiğimiz yıl gerçekleştirilen araştırma sonuçlarına göre temininde güçlük çekilen ilk on meslekle bu yılki araştırma sonuçlarını kıyasladığımızda; birinci sırada yine Tır-Çekici Şoförü mesleğinin yer aldığını görüyoruz. Yine geçen yıl temininde güçlük çekilen meslekler sıralamasında dördüncü ve beşinci sırada olan Satış Danışmanı/ Uzmanı ve Pazarlamacı meslekleri bu yıl üçüncü ve dördüncü sırada yer almıştır.

Tır-Çekici Şoförü, Satış Danışmanı/ Uzmanı, Pazarlamacı, Filtre İmal İşçisi ve Ayakkabı Boyacısı mesleklerinin aynı zamanda açık işi en çok olan meslekler arasında ilk onda yer alması, ilin istihdam politikalarına yön vermesi adına dikkate değer bir bilgi şeklindedir.

Şekil 22: TGÇM Nedenlerinin Dağılımı

Kaynak: İPA 2018

Hatay ilinde temininde güçlük çekilme nedenlerine bakıldığında ilk sırada Gerekli Mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması yer almaktadır. Türkiye geneli 20+ istihdamlı işyerlerinin TGÇM Nedenleri Dağılımında da Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması ön plana çıkmaktadır.

Mesleklere Göre TGÇM dağılımı incelendiğinde, açık işi en çok olan mesleklerle temininde güçlük çekilen mesleklerin benzerlik gösterdiği hatta birçoğunun bire bir aynı olduğu görülmektedir. TGÇM Nedenlerinin Dağılımına bakıldığında ise ilk sırada Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması gelmektedir. Öyle ki bu nedeni ortadan kaldırmaya yarayacak doğru aktif işgücü politikaları üretilip, mevcut açık işler için aranan yeterli iş tecrübesine sahip bireyler sağlandığında il genelinde talep ve arz dengelenmiş olacaktır.

Tablo 22: Mesleklere Göre TGÇM Nedenleri

Meslekler	Bu Meslekte İşe Başvuru Yapılmaması	Gerekli Mesleki Beceriye/Nitelığe Sahip Eleman Bulunamaması	Yeterli İş Tecrübesine Sahip Eleman Bulunamaması	Çalışma Ortam ve Koşullarının Beğenilmemesi	Talep Edilen Ücretin Yüksek Bulunması	Vardiyalı Çalışma Olması	Tehlikeli veya Çok Tehlikeli Meslek Olması
Tır-Çekici Şoförü	29,8%	75,0%	81,0%	19,0%	1,2%	0,0%	11,9%
Satış Danışmanı / Uzmanı	28,6%	68,6%	71,4%	0,0%	5,7%	0,0%	0,0%
Pazarlamacı	59,3%	85,2%	81,5%	0,0%	3,7%	0,0%	0,0%
Filtre İmal İşçisi	58,3%	58,3%	58,3%	16,7%	0,0%	0,0%	0,0%
Ayakkabı Boyacısı	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Tornacı (Torna Tezgâhı Operatörü)	47,4%	94,7%	84,2%	10,5%	0,0%	0,0%	0,0%
CNC Torna Tezgâhı Operatörü	55,6%	100,0%	83,3%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Temizlik Görevlisi	22,2%	61,1%	5,6%	77,8%	11,1%	0,0%	0,0%
Hemşire	50,0%	83,3%	50,0%	11,1%	0,0%	0,0%	0,0%
Ön Muhasebeci	52,9%	88,2%	94,1%	0,0%	29,4%	0,0%	0,0%

Kaynak: İPA 2018

Hatay ilinde eleman temininde güçlük çekilen mesleklerin nedenlerine bakıldığında, Ayakkabı Boyacısı mesleğinde temininde güçlü çekilme nedeni olarak sadece Bu Meslekte İşe Başvuru Yapılmaması olduğu görülmektedir. Tehlikeli veya Çok Tehlikeli Meslek Olması sadece Tır-Çekici Şoförü mesleğinde gerçekleşmiştir. Vardiyalı Çalışma Olması ilk on meslek arasında temininde güçlük çekilme nedeni olmamıştır.

Tablo 23: Çalışan Sayısı, Açık İş ve TGÇM Durumuna Göre En Fazla Talep Edilen Meslekler

MESLEKLER
Pazarlamacı
Garson (Servis Elemanı)
Betonarme Demircisi
Kasiyer
Satış Danışmanı / Uzmanı
Metal Sac İşleme İşçisi
Kaynakçı (Oksijen ve Elektrik)
Sıvacı
Ön Muhasebeci
Kamyon Şoförü

Kaynak: İPA 2018

Hatay ilinde çalışan sayısına oranla açık iş ve TGÇM sayıları baz alınarak Veri Zarflama Analizi gerçekleştirilmiştir. Bu analiz sayesinde açık iş, TGÇM ve çalışan sayısı birlikte analiz edilerek Hatay ilinde işverenler tarafından en fazla talep edilen meslekler ortaya çıkartılmıştır.

GELECEK DÖNEM İSTİHDAM EĞİLİMLERİ

Ekonomilerde gelecek dönem istihdam eğilimini belirlemek, işgücü piyasasında oluşacak dalgalanmaları önceden görmek ve buna yönelik politikalar geliştirmek için önemli bir araçtır. İşgücü Piyasası Araştırmaları da bu minvalde işverenlere bir sonraki yılda öngördükleri istihdam tahminlerini meslek bazında sorarak gelecek dönem istihdam eğilimleri belirlenmektedir.

Bu bölümde Hatay ilinde 2018 Yılı Nisan-Mayıs dönemi ile bir sonraki yıl aynı döneme tekabül eden zaman aralığı boyunca çalışan sayılarında ne gibi farklılıklar beklendiği, farklılaşmaların hangi mesleklerde ve sektörlerde olacağına dair tahminler üzerinde durulacaktır. Mevsimsel etkileri dışarıda bırakmak adına işverenlere tam bir yıllık dönem içindeki tahminleri sorulmuştur.

Çalışma kapsamında işverenlere yöneltilen “30 Nisan 2019 tarihi itibarıyla işyerinizde herhangi bir meslekte net istihdam artışı/azalışı bekliyor musunuz?” sorusuna Türkiye genelinde işyerlerinin yüzde 20,4’ü istihdamın artacağı yönünde cevap verirken Hatay ilinde işverenlerin yüzde 26,3’ü istihdamın artacağını öngörmüştür. Başka bir ifadeyle Türkiye genelinde her 10 işyerinden 2’si istihdamın artacağını öngörürken, Hatay’da bu sayı her 4 işyerinden 1’ine yükselmektedir. Öte yandan istihdamın azalacağını düşünen işveren oranı, ülke genelinde 2,5 olarak öngörülürken Hatay ilinde ise ülke genelinden yüksek olup yüzde 5,5 olarak öngörülmüştür.

Tablo 24: Sektörlere Göre İşverenlerin İstihdam Beklentileri

Sektörler	Artış	Azalış	Fikrim Yok	Değişmeyecek
İmalat	37,3%	2,2%	36,2%	24,3%
Toptan ve Perakende Ticaret	23,0%	4,9%	46,9%	25,2%
Ulaştırma ve Depolama	26,5%	11,2%	41,8%	20,6%
İnşaat	23,0%	5,8%	51,8%	19,4%
Eğitim	28,4%	3,0%	47,8%	20,9%
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	20,8%	4,2%	50,0%	25,0%
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	22,0%	2,4%	43,9%	31,7%
İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri	22,2%	5,6%	52,8%	19,4%
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	19,0%	9,5%	52,4%	19,0%
Diğer Hizmet Faaliyetleri	23,5%	17,6%	41,2%	17,6%
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	20,0%	0,0%	70,0%	10,0%
Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor	25,0%	0,0%	12,5%	62,5%
Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri	20,0%	0,0%	40,0%	40,0%
Finans ve Sigorta Faaliyetleri	33,3%	0,0%	66,7%	0,0%
Gayrimenkul Faaliyetleri	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%
Genel Toplam	26,3%	5,5%	45,3%	22,8%

Kaynak: İPA 2018

Sektörlere göre istihdam eğilimi incelendiğinde en yüksek oranda artış bekleyen ilk üç sektör sırasıyla Gayrimenkul faaliyetleri, İmalat ve Finans ve Sigorta Faaliyetleri olduğu görülmektedir. En fazla azalış bekleyen ilk üç sektör ise Diğer hizmet faaliyetleri, Ulaştırma ve depolama ve Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler olarak gerçekleşmiştir. Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor sektöründe yer alan işyerlerinin yüzde 62,5'i Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri sektöründe bulunan işyerlerinin yüzde 40'ı gelecek dönemde istihdamlarının değişmemesini beklemektedirler.

Sektörlerin istihdam eğiliminde dikkat çeken diğer bir husus ise Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı sektörlerinde bulunan tüm işyerleri gelecek dönem için herhangi bir öngöründe bulunamamışlardır.

Tablo 25: Sektörlere Göre Net İstihdam Değişimi

Sektörler	Net İstihdam Değişimi	NIDO
Gayrimenkul Faaliyetleri	10	47,6%
İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri	158	11,9%
İnşaat	616	8,0%
Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor	19	6,9%
İmalat	1.115	5,7%
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	69	5,1%
Toptan ve Perakende Ticaret	295	4,5%
Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri	26	4,2%
Eğitim	107	3,6%
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	146	3,5%
Ulaştırma ve Depolama	198	2,7%
Finans ve Sigorta Faaliyetleri	4	2,6%
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	13	2,4%
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	8	2,1%
Diğer Hizmet Faaliyetleri	-2	-0,4%
Genel Toplam	2.782	5,2%

Kaynak: İPA 2018

Türkiye genelinde 20 + istihdamlı işyerlerinde 2019 Nisan-Mayıs dönemlerinde 2018 Nisan-Mayıs dönemine göre istihdamın yüzde 4,5 artacağı beklenmekte olup Hatay'de ise bu oran, yüzde 5,2 olup ülke genelinin üzerinde gerçekleşmiştir.

En fazla net istihdam değişimi 1.115 kişilik artış ile İmalat sektöründe beklenmektedir. En fazla net istihdam değişim oranı ise yüzde 47,6 ile Gayrimenkul Faaliyetleri sektöründe beklenmektedir. Ancak beklenen değişim 10 kişilik artıştır. Bu da sektörün Hatay ilinde çalışan sayısı az olmasından kaynaklanmaktadır.

İstihdam azalışı beklenen sektör ise Diğer Hizmet Faaliyetleri sektörüdür. Söz konusu sektörde yüzde 0,4 net istihdam değişim oranı ile 2 kişilik bir net istihdam azalışı beklenmektedir.

Tablo 26: Meslek Gruplarına Göre Net İstihdam Değişimi

Meslek Grupları	Net İstihdam Değişimi	NID O
Hizmet ve Satış Elemanları	396	8,8%
Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları	10	8,6%
Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar	1.026	7,8%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	356	5,6%
Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar	574	4,7%
Profesyonel Meslek Mensupları	206	3,2%
Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	154	2,6%
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	56	1,4%
Yöneticiler	3	0,3%
Genel Toplam	2.782	5,2%

Kaynak: İPA 2018

En fazla istihdam artışı beklenen meslek grubu ise 396 kişilik artış ile Hizmet ve Satış Elemanlarıdır. En az artış beklenen meslek grubu ise 3 kişilik artış ile Yöneticilerdir.

Çalışan sayısında ilk sırada yer alan Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek grubu net istihdam değişim oranında yüzde 7,8’lik bir oran ile üçüncü sırada yer almaktadır. Çalışan sayısının ve net istihdam değişiminin de fazla olduğu göz önünde bulundurulursa bu meslek grubunda önemli ölçüde bir artış yaşanması beklenmektedir.

Tablo 27: En Fazla İstihdam Artışı/Azalışı Beklenen Meslekler

Net İstihdam Artışı Beklenen Meslekler	Net İstihdam Azalışı Beklenen Meslekler
Konfeksiyon İşçisi	Servis Şoförü (Okul)
Güvenlik Görevlisi	İnşaat Ustası
Betonarme Demircisi	Mobilya Montajcısı
Paketleme İşçisi	Çivi Çakma Makinesi Operatörü
Tır-Çekici Şoförü	Oto Lastiği ve Jant Satış Elemanı
Beden İşçisi (İnşaat)	İnşaat Kalfası (Genel)
Şoför-Yük Taşıma	Oto Bakım-Onarımcısı (Oto Mekanikeri)
Temizlik Görevlisi	Satış Elemanı (Toptan)
Sıvı Dolum Makinesi Operatörü	Elektrik Tesisat Ustası
Beton ve Betonarme Kalıpcısı	Boyacı-Metal

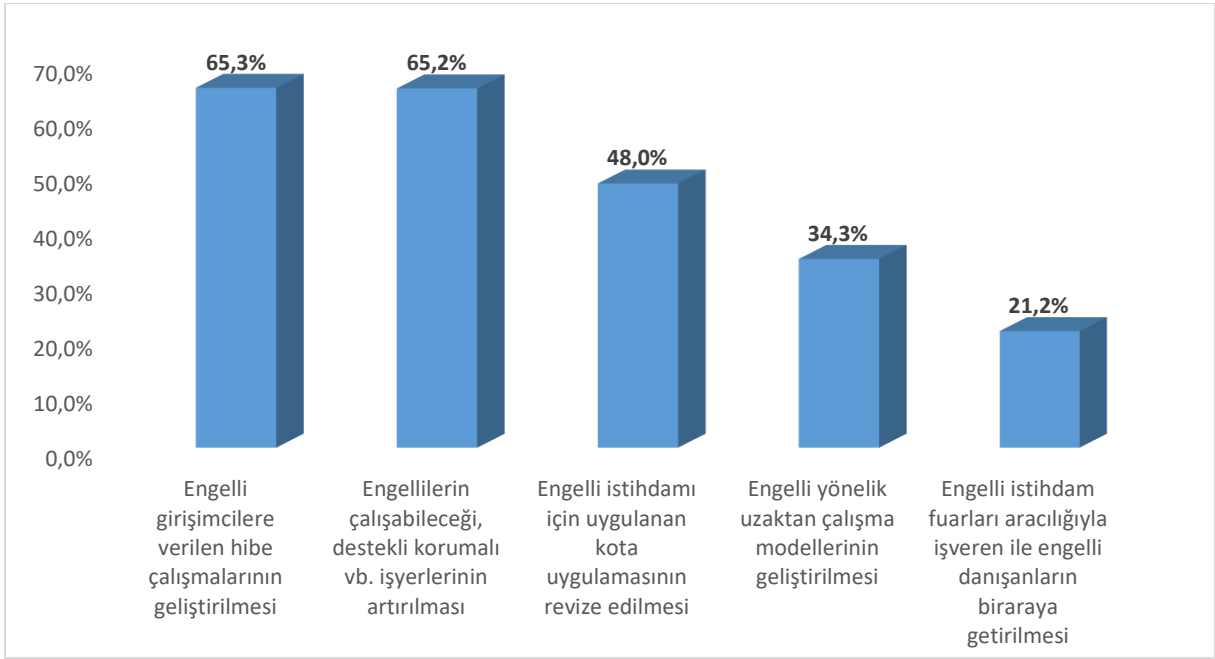
Kaynak: İPA 2018

Hatay ilinde gelecek dönem, en fazla istihdam artışı olması beklenen ilk üç meslek sırasıyla, Konfeksiyon İşçisi, Güvenlik Görevlisi, Betonarme Demircisi olup, Servis Şoförü (Okul), İnşaat Ustası ve Mobilya Montajcısı meslekleri ise en fazla istihdam azalışı beklenen ilk üç meslek olarak sıralanmaktadır.

Geçtiğimiz yıl istihdam artışı beklenen mesleklerle bu yılı karşılaştırdığımızda Güvenlik Görevlisi, Beden İşçisi (İnşaat) meslekleri istihdam artışı beklenen ilk on meslekte yine yer almaktadır. Hatay ili için bu mesleklerin son iki yıldır önemini korumaya devam ettiği anlaşılmaktadır.

Geçtiğimiz yıl istihdam azalışı beklenen Şoför-Yük Taşıma ve Temizlik Görevlisi mesleklerinde bu yıl istihdam artışı beklendiği dikkat çekmektedir.

Şekil 23: Engelli İstihdamını Arttırmak İçin Önerilerin Dağılımı

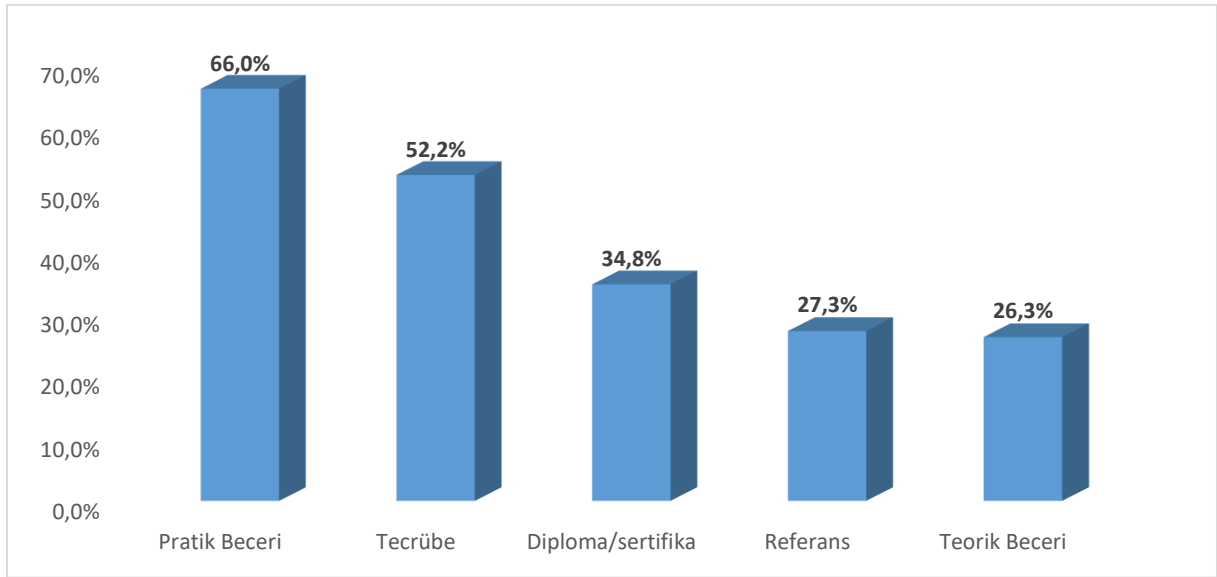

Kaynak: İPA 2018

Hatay ilinde 20+ çalışanı olan işyerlerinin engelli istihdamının arttırılması için önerileri incelenmiştir. İşverenlerin yüzde 65,3'ü engelli girişimcilere verilen hibe çalışmalarının geliştirilmesini, yüzde 65,2'si engellilerin çalışabileceği, destekli korumalı vb. işyerlerinin artırılmasını ve yüzde 48'i ise Engelli istihdamı için uygulanan kota uygulamasının revize edilmesini önermektedir.

Türkiye genelinde ise işverenlerin yüzde 29,5'i engellilerin çalışabileceği, destekli korumalı vb. işyerlerinin artırılmasını, yüzde 24,4'ü engelli girişimcilere verilen hibe çalışmalarının geliştirilmesini ve yüzde 18,5'i engelli yönelik uzaktan çalışma modellerinin geliştirilmesini önermektedir. Hem Türkiye genelinde hem de Hatay ilinde işverenlerin ilk iki önerisi, sıralamaları farklı olsa da aynı gerçekleşmiştir.

Şekil 24: Genç (15-24 yaş) Personel Seçiminde Aranan Kriterlerin Dağılımı

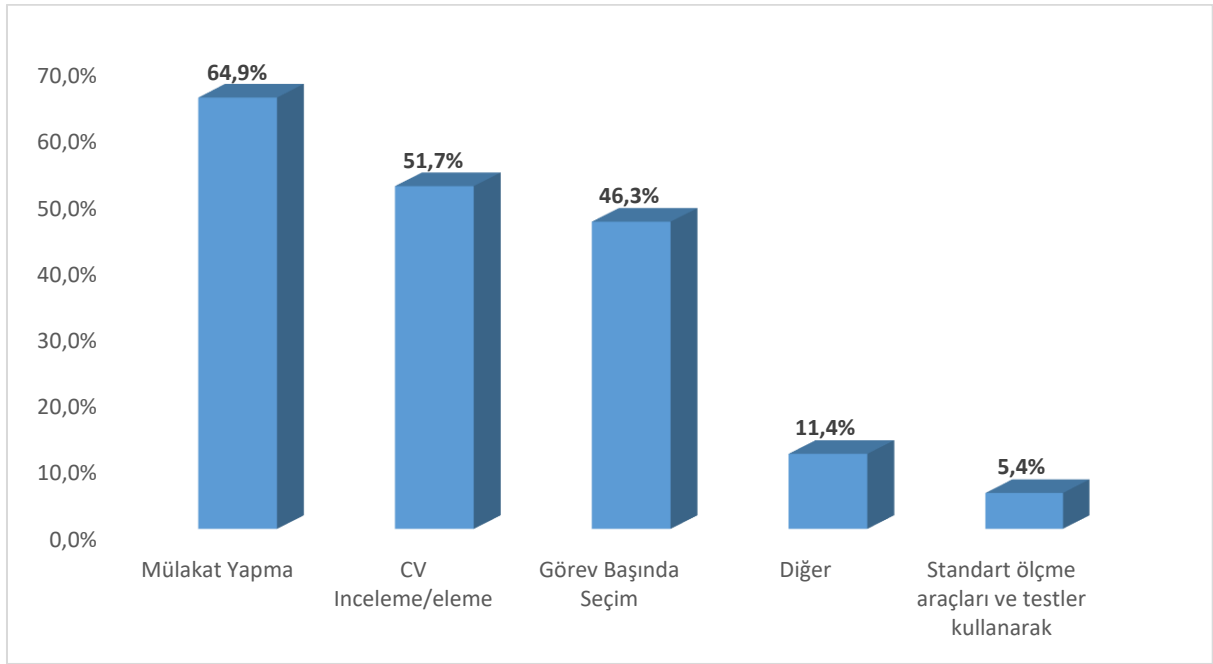

Kaynak: İPA 2018

Hatay ilinde 20+ çalışanı olan işyerlerinin genç personel seçerken aradıkları kriterler incelenmiştir. İşverenlerin yüzde 66'sı Pratik Beceri, yüzde 52,2'si Tecrübe ve yüzde 34,8'i Diploma/sertifika aramaktadır.

Türkiye genelinde ise en yüksek tercih edilen kriter, Hatay ilinde olduğu gibi yüzde 74,5 ile Pratik Beceri kriteridir. Bunu sırasıyla yüzde 44,6 ile Tecrübe ve yüzde 32,6 ile Diploma/Sertifika kriterleri izlemektedir. Pratik Beceri ve Tecrübe kriterleri hem Hatay ilinde hem de Türkiye genelinde genç personel seçerken en çok aranan kriterler olarak ön plana çıkmaktadır.

Şekil 25: Personel Seçiminde Kullanılan Değerlendirme Yöntemlerinin Dağılımı

Kaynak: İPA 2018

Hatay ilinde 20+ çalışanı olan işyerlerinin personel seçerken hangi değerlendirme yöntemini kullandıkları incelenmiştir. İşverenlerin yüzde 64,9'u Mülakat Yapma, yüzde 51,7'si CV İnceleme/Eleme ve yüzde 46,3'ü Görev Başında Seçim ile personel seçmektedir.

Türkiye genelinde ise yüzde 71,7 ile Mülakat Yapma, yüzde 57,4 ile CV İnceleme/Eleme ve yüzde 36,8 ile Görev Başında Seçim kriterleri izlemektedir. Hem Türkiye genelinde hem de Hatay ilinde işverenlerin ilk üç değerlendirme yöntemi ve sıralamaları aynı gerçekleşmiştir.

SONUÇ

Hatay İşgücü Piyasası Araştırma Raporunun temel amacı, 2018 yılında Hatay’de gerçekleşmiş olan İşgücü Piyasası Araştırması çerçevesinde ihtiyaç duyulan işgücünün eğitim ve becerilerinin tespit edilerek, işgücü arzı ve talebi arasındaki dengesizliklerin giderilmesi, işsizliğin azaltılması ve istihdamın artırılmasına yönelik politikaların geliştirilmesine katkı sağlamaktır. Ayrıca araştırma kapsamında mevcut işyerlerinden alınan bilgiler doğrultusunda temininde güçlük çekilen işgücüne gerekli niteliklerin kazandırılması için aktif istihdam politikalarının planlanmasına katkı sağlaması amaçlanmıştır.

İlde 2013 yılında işsizlik oranı yüzde 12,2 olduğunu görmekteyiz. Yani çalışmaya hazır yaklaşık her 10 kişiden biri işsiz olduğunu göstermektedir. Hatay ilinde İŞKUR’da kayıdı bulunan işsizlerin büyük bir bölümünün vasıfsız olduğu görülmektedir. Hatay’da mesleksizlik kaynaklı işsizlik sıkıntısı kadar kalifiyeli eleman sıkıntısı da yaşanmaktadır. İşverenler, açık işlerinde ve temininde güçlük çektiği mesleklerinde çalışacak personelin mesleki becerisi ve tecrübesine önem verdiğini ifade etmektedir. Bu durum kalifiye eleman talebinin karşılanamadığını göstermekte olup İŞKUR’un mesleki eğitim kursları gibi aktif işgücü programlarının önemini ortaya çıkarmaktadır. Piyasa araştırması sonucunda ortaya çıkan temininde güçlük çekilen mesleklere göre bir planlamayla kursların açılması istihdama yardımcı olacaktır.

Talep araştırması sonuçlarına göre toplam çalışanların yüzde 83,1’i erkeklerden, sadece yüzde 16,9’u kadınlardan oluşmaktadır. Kadın çalışanların ağırlıklı çalıştıkları sektörler İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri, Eğitim, İmalat ve Toptan ve Perakende Ticaret gibi daha çok belirli bir eğitim düzeyi gerektiren işyerleridir. Yukarıda açıklanan göstergelerle birlikte bu gösterge de Hatay’da ancak belirli bir eğitim düzeyine sahip kadınların işgücü piyasasına girme şansının olduğunu göstermektedir.

Hedef istihdamın artırılması ise, istatistikler kadın istihdamını artırmadan bu hedefe ulaşmanın mümkün olmadığını göstermektedir. Bunun için de kadın eğitim seviyesinin artırılması ve düşük eğitim seviyesine sahip kadınların da istihdamına yönelik teşviklerin ve girişimcilik programlarının geliştirilmesi gerekmektedir. Hatay’da İŞKUR’a kayıtlı kadın işsizlerin çoğunun nitelik gerektirmeyen mesleklerde kayıtlı olduğu görülmektedir. Bu kişilerin istihdamda yer alabilmeleri işverenin istediği mesleki becerilere sahip olacak şekilde eğitilmelerine bağlıdır.

2017 yılında aktif işgücü piyasası programları kapsamında 1.214 kurs düzenlenmiş olup bu kurslardan 4 bin 990 kişi faydalanmıştır. Kurs sayılarında 2010 yılına göre önemli ölçüde artış meydana gelmiştir. 2010 yılında 98 kurs düzenlenirken 2017 yılında bu sayının 1.214'e çıkması ve aynı zamanda 2010 yılındaki katılımcı sayısı 2 bin 728 iken 2017 yılında 4 bin 990 kişi olması İŞKUR kurslarının daha çok kişiye beceri kazandırdığını ve işgücü piyasasında etkinliğini arttırdığını göstermektedir.

İŞKUR'un düzenlendiği aktif işgücü programları ile kişilerin işgücü piyasasının gerekleri hakkında bilgilerini artırarak meslek kazanmaları amaçlanıp böylece işgücü piyasasına girişte aracı rol alması amaçlanmaktadır.

Talep boyutu itibariyle, araştırma sonuçlarına göre Hatay ilinde 20+ özel sektör yerel birim işyerlerinde çalışanlar sayısına göre lokomotif sektörler İmalat, Ulaştırma ve Depolama, İnşaat, Toptan ve perakende ticaret ile İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektörleridir. Yapılan araştırma sonucunda en fazla açık iş sayısının İmalat sektöründe olduğu görülmektedir.

Hatay ili İşgücü Piyasası Araştırması sonucunda 185 işyerinde 739 açık iş tespit edilmiştir. Hatay ilinde İmalat sektörünün açık işlerde önemli bir ağırlığının olduğu görülmektedir. 739 kişilik açık işin yüzde 39'una tekabül eden 288 kişilik kısmı, İmalat sektöründeki işverenlerden gelmiştir. Açık iş sayısının yoğun olduğu diğer sektörler ise İnşaat ile Toptan ve Perakende Ticaret sektörleridir.

Hatay ilinde araştırma kapsamına giren 20+ istihdamlı işyerlerinin yüzde 17,2'sinde açık iş bulunmaktadır. Bu oran Türkiye ortalamasının altında olup Türkiye geneli için açık işi olan işyeri oranı yüzde 23,3 olarak gerçekleşmiştir.

Açık işi olan işyeri oranında, Gayrimenkul Faaliyetleri sektörü yüzde 100 ile ön plana çıksa da, sektörde Hatay ilinde 20+ istihdamlı 22 işyeri bulunmaktadır. Bu nedenle Hatay ilinde hem işyeri sayısı hem de açık iş sayısı dikkate alındığında, açık iş verme oranında İmalat sektörü ön plana çıkmaktadır. İmalat sektöründe yer alan her 3 işyerinden 1'inde açık iş bulunmaktadır.

Hatay ilinde açık işlerin meslek gruplarına göre dağılımı incelendiğinde; en fazla Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek grubunda olduğu tespit edilmiş olup bu gruptaki açık iş sayısının toplam açık iş sayısı içindeki oranı yüzde 33,1'dir.

Açık işi olan işyerlerinin aradıkları elemanlarda istenilen eğitim düzeyine verdikleri “fark etmez” cevabı dikkat çekicidir. Bunun arkasında işverenlerin aradıkları elemanlarda eğitim düzeyinden çok meslekte yeterli bilgiye sahip olmaları ve meslekte fiziki ve bedensel yeterlilik istemeleri etkindir.

Temininde güçlük çekilen mesleklerin bulunmama nedenleri sıralaması da bu görüşü teyit etmektedir. İşverenlerin büyük çoğunluğu istedikleri elemanları Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması, Gerekli Mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması ve bu meslekte işe başvuru yapılmaması nedenlerinden kaynaklandığını belirtmişlerdir. Ön Muhasebeci, Tornacı (Torna Tezgahı Operatörü), CNC Torna Tezgahı Operatörü, Pazarlamacı ve Tır-Çekici Şoförü Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması nedeni öncelikli olmuştur.

Hatay ilinde çalışan sayısına oranla açık iş ve TGÇM sayıları baz alınarak Veri Zarflama Analizi uygulanarak elde edilen sonuçlardan, en fazla talep edilen meslekler Pazarlamacı, Garson (Servis Elemanı), Betonarme Demircisi, Kasiyer, Satış Danışmanı / Uzmanı, Metal Sac İşleme İşçisi, Kaynakçı (Oksijen ve Elektrik), Sıvacı, Ön Muhasebeci ve Kamyon Şoförü olarak ortaya çıkmıştır.

Araştırma sonuçlarına göre çalışma kapsamında işverenlere yöneltilen “30 Nisan 2019 tarihi itibarıyla işyerinizde herhangi bir meslekte net istihdam artışı/azalışı bekliyor musunuz?” sorusuna Türkiye genelinde işyerlerinin yüzde 20,4’ü istihdamın artacağı yönünde cevap verirken Hatay ilinde işverenlerin yüzde 26,3’ü istihdamın artacağını öngörmüştür. Başka bir ifadeyle Türkiye genelinde 10 işyerinden yaklaşık 2’si istihdamın artacağını öngörürken Hatay’de bu sayı her 4 işyerinden 1’ine yükselmektedir. İşverenlerin yüzde 2’i yakın dönemde istihdam artışına olumlu bakarken yüzde 23’ü de mevcut istihdamının değişmeyeceğini söylemiştir. Bu da araştırma kapsamında ziyaret edilen işyerlerinin yaklaşık olarak yüzde 50’sinin mevcut istihdamın koruyacağını ya da arttıracığını göstermektedir. Öte yandan istihdamın azalacağını düşünen işveren oranı yüzde 5,5 olarak öngörülmüş olup yüzde 2,1 olan ülke ortalamasının üzerindedir.

Sonuç olarak; gelişen teknoloji, mal ve hizmet üretim süreçlerini değiştirmektedir. Bu değişim işgücü piyasalarına da yansımakta olup işgücünden talep edilen nitelik ve beceriler her geçen gün değişmektedir. Üretim süreçleri ile işgücü arzının niteliklerinin uyumlu bir biçimde

değişmesi etkin bir işgücü piyasasının oluşması için oldukça önem arz etmektedir. İşgücü piyasasının taleplerini karşılayabilecek nitelikli işgücünün oluşmasında mesleki eğitimin önemi ön plana çıkmaktadır. Bu minvalde işgücü piyasasının mevcut durumunu bilerek ve gelecek dönem eğilimlerini kestirerek karar almak son derece önemli olup rapor bu ihtiyaçların karşılanması için hazırlanmıştır.

2018 YILI İPA İŞYERİ BİLGİ FORMU

Sayın İşyeri Yetkilisi,

Türkiye İş Kurumu (İŞKUR) tarafından gerçekleştirilecek olan işgücü piyasası araştırması ile ilimizde istihdam ve işsizlik sorununun çözümü için işgücünün yapısı ile sektörler bazında işgücü, niceliği, eğitimi, niteliği hakkında ihtiyaçlarının belirlenmesine yönelik bilgi toplanması amaçlanmaktadır.

Bilgi Verme ve Gizlilik

1- Kurum ve kuruluşlardan alınan bu bilgiler, yalnızca istatistiksel çalışmalarda kullanılmak amacıyla toplanmakta olup, gizliliği 4904 sayılı Türkiye İş Kurumu Kanunu ile teminat altına alınmıştır. Kanun uyarınca sizden alınan bu bilgilerden şahsınıza özel olanlar; idari, adli ve askeri hiçbir organ, makam, merci veya kişiye verilemez, istatistik amacı dışında kullanılamaz.

2- 4904 sayılı Türkiye İş Kurumu Kanunu'nun 21 inci maddesi gereğince Kurum tarafından, kamu ve özel kesim işyerlerinden iş ve işgücü konularında bilgi istenildiğinde, belirtilen süre içinde bilgi verilmesi zorunludur. Bildirim yükümlülüğüne aykırı hareket eden özel kesim işyerlerine 3.564 TL (üçbinbeşyüzaltmışdört Türk Lirası) İdari Para Cezası verilir.

3- İşverenlerden toplanan bilgiler, Kurum hizmetlerinden başka amaçla kullanılamaz. İkinci fıkraya aykırı davranışlar hakkında Türk Ceza Kanunu'nun 136 ncı maddesi hükümleri uygulanır.

İşyeri Bilgi Formunun, işyeri sahibi veya ortakları, insan kaynakları, personel, işyeri veya muhasebe müdürleri tarafından doldurulması gerekmektedir. Yukarıdaki açıklamalar doğrultusunda bilgi formunu doldurarak verdiğiniz bilgiler ve araştırmaya yapmış olduğunuz katkılardan dolayı teşekkür eder, saygılar sunarız.

İŞYERİ BİLGİLERİ

Örnek No :

İşyerinin Yasal Unvanı :

İŞYERİ ADRES BİLGİLERİ

İL /İLÇE :
MAHALLE:
CADDE/SOKAK :
İÇ/DIŞ KAPI NO :
TELEFON/E-POSTA :

FORMU CEVAPLAYAN İŞYERİ YETKİLİSİNİN

Adı-Soyadı : Unvanı :
Tarih : Telefonu :
E-Posta : İmza/Kaşe:

Bu kısım Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü'nde Bilgi Formunun uygulamasından sorumlu olan "kamu görevlilerince" doldurulacaktır.

BU İŞYERİ BİLGİ FORMU ZİYARETÇİ VE KOORDİNATOR EL KİTABI OKUNDUKTAN SONRA UYGULANMIŞ VE VERİ GİRİŞİ ZİYARETÇİ VE KOORDİNATÖR EL KİTABINA UYGUN YAPILMIŞTIR.

	ZİYARETÇİ	KONTROLÖR	VERİ GİRİŞ PERSONELİ
Adı-Soyadı			
Tarih			
İmza			

1) İşyerinizin kuruluş tarihini yıl olarak belirtiniz.

.....

2) İşyeri ile ilgili Bilgiler:

	Evet	Hayır
2.1. İşyerinizde ihracat yapılıyor mu?		
2.2. İşyerinizde Ar-Ge çalışması yapılıyor mu?		
2.3. İşyerinizde vardiyalı çalışma yapılıyor mu?		
2.4. İşyerinizde Part-time çalışması yapılıyor mu?		

3) Gelecek bir yıl içinde planlanan bir yatırımınız var mıdır? (Cevabınız evet ise soru 4'e geçiniz, Hayır ise, soru 5'e geçiniz.)

Evet ()

Hayır ()

4) Yatırımla ilgili Bilgiler

4.1 Yatırımın Türü:

İlave yatırım () Her türlü ilave tesis, makine, teçhizat vs... alımı veya kiralanması

Teknolojik Yatırım () Mevcut makine, teçhizatın teknolojik olarak yenilenmesi

Stratejik Yatırım () İşyerinin verimliliğini ve karlılığını artırmak için yürütülecek her türlü, AR-Ge, eğitim ve pazarlama faaliyetleri

Diğer ()

4.2. Yatırımın İli :

4.3. Yatırımın sağlayacağı ortalama istihdam artış sayısı (kişi) (artış olmayacağını düşünüyorsanız sıfır girin)

4.4. Yatırımın sağlayacağı ortalama istihdam azalış sayısı (kişi) (azalış olmayacağını düşünüyorsanız sıfır girin)

· AR-GE; Bir kurumun bilim adamları ve mühendisler istihdam etmek suretiyle şirketin çalışma alanı doğrultusunda bilim ve teknolojinin gelişmesini sağlayacak yeni bilgileri elde etmek veya mevcut bilgilerle yeni malzeme, ürün ve araçlar üretmek, yazılım üretimi dahil olmak üzere yeni sistem, süreç ve hizmetler oluşturmak veya mevcut olanları geliştirmek, yaptığı çalışma ve faaliyetleri anlatmak için kullanılan yaygın bir terimdir.

2018 YILI İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI

BÖLÜM I- MEVCUT İSTİHDAM

5) İşyerinizde çalışmakta olan mevcut personeli fiilen yaptıkları işlere göre sıralayınız?

Yapılan iş (Örnek; mimar, ziraat mühendisi, harita teknikeri, buldozer operatörü, sekreter, taşıma işçisi vb.)	Kadın Çalışan Sayısı	Erkek Çalışan Sayısı	Toplam Çalışan Sayısı
TOPLAM			

BÖLÜM II-AÇIK İŞLER

6) Şu an işyerinize herhangi bir yolla eleman arıyormusunuz?

Evet () 6.1. soruya geçiniz.

Hayır () 7.Soruya geçiniz.

6.1) Eleman aranılan meslekler

[illegible]

*Önem derecesine göre **EN FAZLA** 3 beceriyi 1'den başlayarak SIRALAYINIZ. (1- En önemli)

****Kullandığınız arama kanallarından EN AZ 1 tanesini işaretleyiniz.**

BÖLÜM III – 1 YIL SONRA (30 NİSAN 2019 TARİHİ İTİBARIYLA) ÇALIŞAN SAYISINDA NET DEĞİŞİKLİK OLACAĞI DÜŞÜNÜLEN MESLEKLER

7) 1 yıl sonra (30 Nisan 2019 tarihi itibarıyla) işyerinizde herhangi bir meslekte net istihdam artışı bekliyor musunuz?	Evet ☐	→	7.1'e geçiniz.
	Hayır ☐	→	8.soruya geçiniz.
	Fikrim Yok ☐	→	8. soruya geçiniz.
7.1) 1 yıl sonra (30 Nisan 2019 tarihi itibarıyla) işyerinizde çalışan sayısında net istihdam artışı olacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?			
Net istihdam ARTIŞI olacağını düşündüğünüz meslekler			Net sayısal artış
8) 1 yıl sonra (30 Nisan 2019 tarihi itibarıyla) işyerinizde herhangi bir meslekte net istihdam azalışı bekliyor musunuz?	Evet	→	8.1'e geçiniz.
	Hayır	→	9. soruya geçiniz.
	Fikrim Yok	→	9. soruya geçiniz.
8.1) 1 yıl sonra (30 Nisan 2019 tarihi itibarıyla) işyerinizde çalışan sayısında net istihdam azalışı olacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?			
Net istihdam AZALIŞI olacağını düşündüğünüz meslekler			Net sayısal azalış

BÖLÜM IV - ELEMAN TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER

9) Son 1 yıl içerisinde işyerinizde eleman temininde güçlüğ çektığınız meslekleri ve bu mesleklerde temininde güçlüğ çektığınız kişi sayısını belirtiniz.

9.1) Eleman temininde güçlük çektiğimiz meslek yok.

➔ 10.Soruya Geçiniz.

[illegible]

*Birden Fazla Seçenek İşaretlenebilir.

BÖLÜM V – İŞGÜCÜ PİYASASINA GENEL BAKIŞ

10) İşyerinizde engelli çalıştırdığınız takdirde devlet tarafından teşvikler ile destekleneceğinizi biliyor musunuz?

Evet ()

Hayır ()

11) Size göre engelli istihdamını arttırmak için neler yapılabilir?
(en önemli üç seçeneği belirtiniz)

Engellilerin çalışabileceği destekli, korumalı vb. işyerlerinin artırılması ()

Engelli istihdamı için uygulanan kota uygulamasının revize edilmesi ()

Engelli girişimcilere verilen hibe çalışmalarının geliştirilmesi ()

Engellilere yönelik uzaktan çalışma modellerinin geliştirilmesi ()

Engelli istihdam fuarları aracılığıyla işveren ile engelli danışanların bir araya getirilmesi ()

12) Genç (15-24 yaş) personel seçiminde aradığınız kriterler nelerdir? (Birden fazla seçilebilir)

Pratik beceri ()

Teorik beceri ()

Diploma/sertifika ()

Tecrübe ()

Referans ()

13) İşyerinizde MYK Mesleki Yeterlilik Belgesi aldığınız personel için **sınav ücretlerinin karşılanması** hususunda uygulanan teşvik veya hibeden yararlandınız mı?

Evet ()

Hayır ()

Fikrim Yok ()

14) İşyerinizde mevcut personel için MYK Mesleki Yeterlilik Belgesi aldığınızda veya MYK Mesleki Yeterlilik Belgesi olan personel istihdam ettiğinizde 4447 Sayılı Kanunun **Geçici 10. maddesi kapsamında işveren sigorta primi desteğinden** yararlandınız mı?

Evet ()

Hayır ()

Fikrim Yok ()

15) Personel seçiminde hangi değerlendirme yöntemini kullanıyorsunuz? (Birden fazla seçilebilir)

CV inceleme/eleme ()

Mülakat yapma ()

Görev başında seçim ()

Standart ölçme araçları veya testler kullanarak ()

Diğer ()